

Kõrgem Kunstikool Pallas

Nahadisaini osakond

Kandes elu: nahast aksessuaarid stoomikotile ja insuliinipumbale

Lõputöö

Regita Lepla

Juhendaja: Kerli Jõgi

Tartu 2025

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1. STOOM JA I TÜÜPI DIABEET.....	6
1.1 Stoom.....	6
1.2 I tüüpi diabeet.....	7
1.3 Turul olevad aksessuaarid.....	10
1.3.1 Turul saadaolevad lisatarvikud stoomile.....	10
1.3.2 Turul saadaolevad lisatarvikud insuliinipumbale.....	15
2. KASUTAJAKESKSE DISAINIPROTSESSI RAKENDAMINE.....	19
2.1 Küsitluse tulemused – Laura.....	20
2.2 Küsitluse tulemused – Cassandra.....	22
3. AKSESSUAARIDE DISAINIPROTSESS.....	24
3.1 Ülevaade disainiprotsessist.....	24
3.1.1 Visuaalse suuna ja inspiratsiooni kaardistamine.....	25
3.1.2 Prototüüpide loomine ja testimine.....	25
3.1.3 Prototüüpide arendamine.....	27
3.1.4 Materjal.....	30
3.2 Teostatud disainilahendused.....	30
3.3 Kaasav rõivadisain valminud aksessuaaridele.....	31
3.4 Edasised arendussuunad ja võimalused.....	32
KOKKUVÕTE.....	34
SUMMARY.....	36
KASUTATUD ALLIKAD.....	38
LISAD.....	41
LISA 1. Esialgne moodboard Laurale.....	41
LISA 2. Esialgne moodboard Cassandrale.....	42
LISA 3. Küsitlus.....	43
LISA 4. Küsimused ja vastused – Laura.....	45
LISA 5. Küsimused ja vastused – Cassandra.....	50
LISA 6. Tagasiside küsitlus.....	55
LISA 7. Laura vastused tagasiside küsitlusele.....	56
LISA 8. Cassandra vastused tagasiside küsitlusele.....	57
LISA 9. Fotod.....	59

SISSEJUHATUS

Meditisiiniliste seadmete ja tarvikute kasutamine on mõne inimese igapäevaelu osa. Sellised abivahendid nagu stoomikott ja insuliinipump on eluliselt vajalikud, kuid nende disain on enamasti suunatud funktsionaalsusele, jättes kõrvale disaini ja kasutaja individuaalsed eelistused. Nahast aksessuaarid võivad pakkuda lahendust, mis ühendab praktilisuse ja ilu, andes meditsiiniseadmete kandjatele võimaluse tunda end enesekindlamalt ja mugavamalt.

Kuigi turul on saadaval meditsiiniseadmetele mõeldud aksessuaare, on need sageli valmistatud tekstiilist ning valik on üpriski piiratud. Personaalsed ja kasutaja eelistustele vastavad lahendused on haruldased, jättes paljud kasutajad ilma võimalusest oma meditsiiniseadmeid mugavalt ja diskreetselt kanda.

Töö eesmärk on luua nahast aksessuaarid stoomikoti kandjale ja diabeetikule, kes peab igapäevaselt kaasas kandma insuliinipumpa. Lähtudes kliente kaasavast disainiprotsessist, töötan välja kasutajate individuaalsetele vajadustele ja soovidele vastavad lahendused, mis ainult ei kata meditsiiniseadmeid, vaid muudavad need ka välimuselt atraktiivseks ning kasutajasõbralikuks.

Klientideks on Laura ja Cassandra (nimed muudetud). Laural on stoom ning ta soovib endale isikupärast aksessuaari, mis tooks samal ajal esile tema haigust kui ka muudaks stoomikoti meditsiinilist välimust põnevamaks. Ta kannaks aksessuaari enamasti *techno* pidudel ja võimalik, et tulevikus ka mujal. Cassandral on I tüüpi diabeet ja ta soovib, et aksessuaar pakuks talle turvatunnet ja mugavust. Tema suurimaks mureks on see, et rahvarohketes kohtades võib keegi insuliinipumbale pihta minna või midagi võib vooliku taha kinni jääda. Ka tema kannaks aksessuaari pidudel ja sõbrannadega väljas käies, et insuliinipumba robustne välimus liialt tähelepanu ei tõmbaks.

Pealkiri “Kandes elu” vihjab nii töö sisule kui ka eesmärgile. See viitab eluks vajalike meditsiiniliste seadmete kandmisele ja elu toetamisele nende abil. Pealkiri kannab endas nii praktilist kui ka emotsionaalset tähendust, rõhutades kroonilise haigusega elamist, nähtavust ja enesekindlust. Sellistele haigustele spetsiaalselt loodud nahast aksessuaarid võimaldavad inimestel kanda oma meditsiiniseadmeid mitte ainult mugavalt, vaid ka

uhkusega, ühendades funktsionaalsuse ja isikupära. “Kandes elu” viitab ka otseselt töö käigus loodud aksessuaaridele, mis aitavad “kanda” elus püsimiseks vajalikke abivahendeid.

Üks peamisi probleeme seisneb selles, et olemasolevad aksessuaarid on enamasti suunatud vaid praktilisusele, jättes tahaplaanile kandja stiili ja isikupära. Sellest tulenevalt on minu töö keskne uurimisküsimus: Kas on võimalik luua aksessuaarid stoomikotile ja insuliinipumbale nii, et need vastaks kahe kliendi erinevatele vajadustele ja eelistustele, samal ajal säilitades disaini põhikuju? Usun, et hoolikalt disainitud ja funktsionaalne aksessuaar, mis katab meditsiinilise seadme, võib suurendada kandja enesekindlust ning anda talle suurema vabaduse riietuda vastavalt oma soovidele, ilma et peaks muretsema seadme varjamise pärast.

Töö esimeses peatükis annan ülevaate nii stoomist kui ka I tüüpi diabeedist ning analüüsin olemasolevaid tooteid, et saada aru, mis on oluline selliste abivahendite disainis. Teises peatükis uurin lähemalt sihtgruppide vajadusi, viin läbi intervjuud klientidega, et kaardistada nende eelistusi ja soove. Samuti teen kohtumisi ja suhtlen nendega kogu disainiprotsessi vältel. Sellisel viisil saavad kliendid anda ka oma panuse funktsionaalsete ja isikupäraste aksessuaaride valmimisse. Kolmandas peatükis annan ülevaate praktilisest tööst, kirjeldan esialgseid disainilahendusi, teen prototüübid ja lasen neid testida. Seejärel teen tootearendust vastavalt tagasisidele. Kirjeldan ka valminud tooteid, räägin terviklikust lahendusest ja võimalikest edasiarendustest.

See uurimus toob tähelepanu valdkonnale, kus kasutajate isiklikud vajadused ja eelistused on seni olnud tagaplaanil. Lõputöö tulemusena valmivad praktilised ja ilusad lahendused, mis pakuvad meditsiiniseadmete kasutajatele suuremat valikuvabadust ja enesekindlust. Lisaks laiendab see töö teadmisi meditsiiniliste aksessuaaride disainimisest ning loodetavasti aitab kaasa turu arengule.

Töö käigus kasutan mitmeid disainile ja uurimistööle omaseid meetodeid, mis toetavad nii probleemi mõistmist kui ka sobivate lahenduste loomist. Esimeses peatükis viin läbi tooteanalüüsi ja visuaalse uuringu, et saada ülevaade olemasolevatest meditsiiniseadmete aksessuaaridest ning hinnata nende funktsionaalsust ja välimust. Teises peatükis keskendun kvalitatiivsele uuringule, mille raames viin läbi intervjuud kahe konkreetse kasutajaga.

Intervjuude eesmärk on süvitsi mõista nende igapäevaseid väljakutseid, maitse eelistusi ja ootusi aksessuaaridele. Lisaks kasutan kaasdisaini lähenemist, kus kliendid osalevad aktiivselt disainiprotsessis. Kolmandas peatükis rakendan prototüüpimist ja testimist. Esmalt valmistan esialgsed prototüübid, mille põhjal saab testida nii funktsionaalsust kui ka kandmismugavust. Kliendid katsetavad prototüüpe reaalses elukeskkonnas, mille järel kogun tagasisidet ja teen tooteanalüüsimist ning tootearendust vastavalt saadud tähelepanekutele.

1. STOOM JA I TÜÜPI DIABEET

Selles peatükis annan ülevaate stoomist ja I tüüpi diabeedist. Toon välja mõlema haiguse olemuse, millest see tekib, kuidas see inimeste elu mõjutab ning mis meetmete ja tarvikute või seadmetega saab neid kontrolli all hoida.

Minu töö keskmes on inimesed, kellel on stoom või I tüüpi diabeet. Mõlemad on haigused, mille puhul peab kandma kehaväliseid meditsiinilisi seadmeid või tarvikuid. Sellistel meditsiinilistel vahenditel on esikohal mõistagi funktsionaalsus ning välimus on jäetud tahaplaanile. See teeb teatud riiete kandmise, näiteks lühikesed särgid või madala pihaga püksid ja seelikud, keeruliseks, sest stoomikott ja insuliinipump jäävad välja paistma.

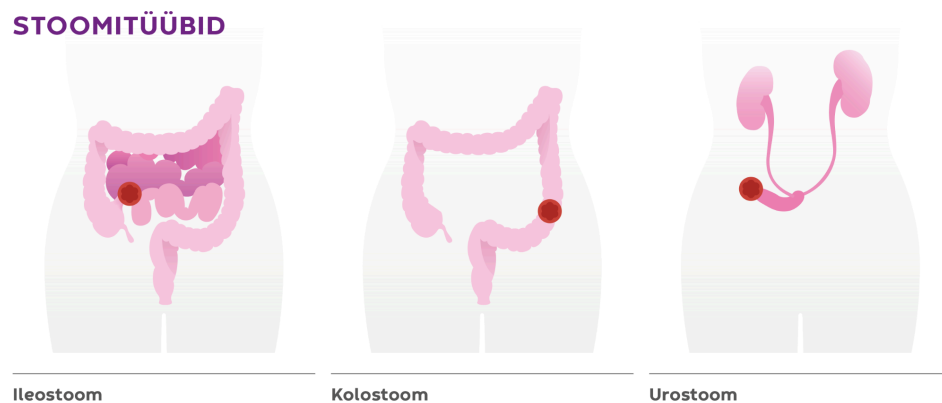
1.1 Stoom

Stoom on kirurgiliselt loodud ava kõhul, mille kaudu väljaheide või uriin juhitakse kogumiskotti. Selle rajamine võib osutuda vajalikuks erinevate soolehaiguste korral, kui sool ei suuda enam iseseisvalt funktsioneerida või on olnud vajalik selle osaline eemaldamine. Olenevalt haigusest võib stoom olla jäädav või ajutine, võimaldades hiljem selle sulgemist. (Tartu Ülikooli Kliinikumi kirurgiakliinik 2024)

Stoomi rajamine on inimese elus suur muudatus ning sellega kohanemine võtab aega. Samas ei takista stoom aktiivse eluviisi harrastamist. Peamised stoomi tüübid on ileostoom ja kolostoom. Ileostoomi korral tuuakse kõhule peensoole lõpposa, mille tulemusel on väljaheide vedelam ja kogus suurem. Seetõttu on vedelikupuuduse oht suurem ning oluline on regulaarselt piisavalt vedelikku tarbida. Kolostoomi puhul juhitakse kõhule jämesool, mistõttu on väljaheide tahkem. (*Ibid.*) Lisaks soolestikuga seotud stoomile on olemas ka urostoom. See võimaldab uriini väljutamist pärast kuseteede kahjustunud või haigete osade eemaldamist. (Linus Medical 2024). Olenevalt stoomi tüübist võib selle asukoht kõhul varieeruda. (*Ibid.*)

Stoomid võivad erineda nii suuruse kui ka kuju poolest – need võivad olla ümmargused või ovaalsed, ulatuda nahapinnast kõrgemale või paikneda sellega samal tasapinnal. Värvuselt on stoom tavaliselt roosakas või punakas ning selle pind sarnaneb suu limaskestaga, olles niiske ja soe. Pärast operatsiooni on stoom algselt turses, kuid aja jooksul turse alaneb ja

stoom muutub väiksemaks. Kuna stoomi ümber ei ole sulgurlihaseid nagu pärasoolel, ei saa inimene teadlikult kontrollida, millal soolegaasid ja väljaheide kogumiskotti väljuvad. (*Ibid.*)

Joonis 1. Stoomitüübid (Linus Medical 2024)

1.2 I tüüpi diabeet

I tüüpi diabeet on haigus, mille korral inimese kõhunääre ei tooda insuliini, kuna immuunsüsteem hävitab insuliini tootvad rakud. Insuliin on hormoon, mida toodavad kõhunäärme beetarakud ning mis reguleerib veresuhkru taset. Ilma insuliinita ei suuda keharakud omastada glükoosi, mis on nende peamine energiaallikas. Kui keha ei tooda insuliini, tuleb seda manustada süstimise teel, kuna insuliini ei saa võtta tablettidena – seedekulgla happed lagundaksid selle enne, kui see jõuaks vereringesse. Mõnel juhul võib haiguse avastamise hetkel kõhunääre veel veidi insuliini toota, kuid üldiselt kujuneb välja täielik insuliinipuudus. Seetõttu tuleb kohe pärast diagnoosi alustata eluaegset insuliinasendusravi, kas süstide või insuliinipumba abil. I tüüpi diabeet tekib enamasti lapse- või noorukieas ning see ei muutu kunagi II tüüpi diabeediks. (Tartu Ülikooli Kliinikum Diabeediportaal s.a)

I tüüpi diabeet tekib geneetilise eelsoodumuse ja keskkonnategurite mõjul, kuigi ühtegi kindlat geeni pole suudetud sellega seostada. Selle haiguse ennetamine või täielik vältimine ei ole kahjuks võimalik. (*Ibid.*)

Sagedane veresuhkru mõõtmine on oluline, et saavutada ravieesmäärke ilma madalate veresuhkrute episoodideta. Veresuhkru taset saab jälgida glükomeetriga või kasutada pidevat veresuhkru jälgimise seadet ehk glükoosisensori süsteemi, mis mõõdab glükoosisisaldust nahaaluses koes iga 2-5 minuti järel. Pidev glükoosimonitooring (CGM) on süsteem, mis võimaldab diabeedihäigil jälgida veresuhkru taset 24/7 reaalajas. See süsteem koosneb glükoosisensorist, andmete vastuvõtjast (näiteks luger, mobiiltelefon või insuliinipump) ja tarkvarast. Sensor sisestatakse naha alla spetsiaalse sisestaja abil ja kinnitatakse nahale plaastri kaudu, mille külge on kinnitatud saatja. Sensor mõõdab glükoosi taset koevedelikust. Enamik glükoosisensoreid kasutab elektrokeemilist meetodit, kus glükoosoksüdaasi ensüüm reageerib glükoosiga, tekitades elektrilise signaali. See signaal mõõdetakse sensoris ja muudetakse glükoositasemeks, mis kuvatakse traadita ühenduse kaudu vastuvõtja ekraanil. Vastuvõtja peab olema inimesega pidevalt kaasas (nt kotis, riiete küljes või öökapil), samas sõltub toimiv vahemaa tootjast. Kõige sagedamini paigaldatakse sensor õlavarre tagaküljele, harvem ka kõhule. (*Ibid.*)

Insuliinipump on kompaktnen elektrooniline seade, mida kasutatakse I tüüpi diabeedi ravis. Selle ülesanne on pidevalt manustada väikestes kogustes insuliini naha alla, matkides kõhunäärme loomulikku insuliini eritumise protsessi, et ei oleks vajadust korduvate süstide järele. Insuliinipumbad töötavad ainult lühitoimelise insuliiniga. Seade koosneb mitmest osast: insuliinipumbast, reservuaarist, kanüülist ja infusiooniliinist. Reservuaar on väike anum, mida kasutaja täidab insuliiniga ja see asetatakse pumba sisse. Infusiooniliin on peenike voolik, mille kaudu saab insuliin liikuda kehasse. Lisaks on olemas ka plaasterpumbad, mis kinnituvad otse nahale ja ei vaja eraldi infusiooniliini. Kanüül on väike nõel, mis sisestatakse naha alla, võimaldades insuliinil organismi jõuda. Lisaks metallkanüülidele kasutatakse ka plastikust variante, mida paigaldatakse spetsiaalse sisestus mehhanismi abil. Plastikust kanüüle võib sisestada kas 90° või 45° nurga all. Kanüüli paigaldamise kohad kattuvad tavapäraste insuliinisüstide kohtadega, enamasti

eelistatakse kehatüve piirkonda, kuid vahel kasutatakse ka reisi. Kanüüli asukohta tuleb regulaarselt vahetada, et ennetada naha kahjustusi. (*Ibid.*)

Joonis 2. Insuliinipump (Tartu Ülikooli Kliinikum Diabeediportaal s.a)

Joonis 3. Pidev glükoosimonitooring (Tartu Ülikooli Kliinikum Diabeediportaal s.a)

Mõlemad haigused eeldavad elustiilimuutusi ja kohanemist meditsiiniliste abivahenditega, mis võivad mõjutada inimese igapäevast toimetulekut ja enesetunnet.

Stoom on kirurgiliselt loodud kehaava, mille kaudu juhitakse väljaheide või uriin kogumiskotti. Seda tehakse erinevate haiguste tõttu, kas ajutiselt või jäädavalt. Stoomi tüübid on ileostoom, kolostoom ja urostoom, mille asukoht ja funktsioon sõltuvad

haigusest. Väljaheite iseloom, stoomi välimus ja hooldusvajadused varieeruvad vastavalt tüübile.

I tüüpi diabeet on autoimmuunhaigus, mille korral organism ei tooda insuliini. Haigus avaldub tavaliselt lapse- või noorukieas ja nõuab eluaegset insuliinravi. Ravi hõlmab veresuhkru regulaarset jälgimist glükomeetri või glükoosisensori abil ning insuliini manustamist süstide või insuliinipumba kaudu. Pumbad ja sensorid võimaldavad veresuhkru täpsemat kontrolli, kuid nõuavad pidevat kandmist ja hoolt.

1.3 Turul olevad aksessuaarid

Selles peatükis tutvustan turul olemasolevaid aksessuaare stoomikotile kui ka insuliinipumbale. Toon välja erinevat tüüpi tooted ning mille jaoks need mõeldud on. Olen teinud otsingu nii Eesti kui ka välismaa turul olevatest toodetest erinevates veebipoodides.

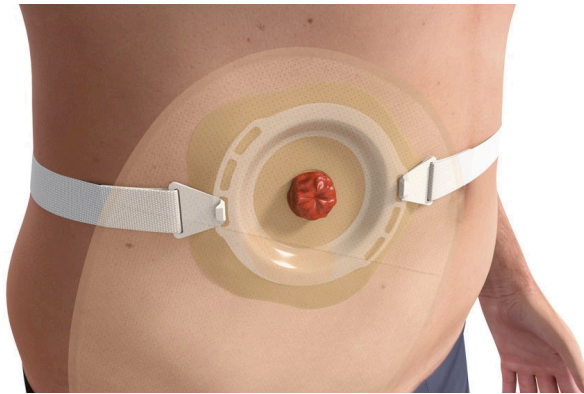
Stoomikottidele ja insuliinipumpadele on turul mitmeid aksessuaare. Kõige populaarsemad on lihtsad vööd, katted ja kotid, mida saab kinnitada vöökohale. Insuliinipumpadele on ka aksessuaare, mida on võimalik kinnitada reie ümber. Enamus aksessuaaridest on sünteetilisest materjalidest, kuid leidub ka nahast aksessuaare. (AB Medical Grupp 2025)

1.3.1 Turul saadaolevad lisatarvikud stoomile

Stoomikoti põhilisteks aksessuaarideks on vööd ja kinnitusrihmad, katted ning *wrap'id* ehk mähised. Lisaks nendele on olemas ka spetsiaalne aluspesu ja ujumispüksid, mis on kõrgema pihakohaga ja spetsiaalse taskuga. (Ostomysecrets 2025)

- **Vööd ja kinnitusrihmad**

Kõige lihtsam stoomikoti aksessuaar on stoomiplaadi külge kinnituv peenike elastne kinnitusrihm, mis on mõeldud füüsiliselt aktiivsetele inimestele. See aitab tekitada turvatunnet ning aitab fikseerida stoomiplaati paremini naha külge. (AB Medical Grupp 2025)

Joonis 4. Stoomiplaadi kinnitusrihm (B. Braun, s.a)

Laiemad vööd katavad ka stoomikoti ja pakuvad suuremat toetust, mugavust ja diskreetsust. Sellistel vöödel on oluliseks funtsiooniks ka ava stoomikoti tühjendamiseks. Kõige populaarsem variant on lukuga avatav tühjenduspilu. Olenevalt vöö lõikest on võimalik stoomikotti paigutada sinna sisse kas vertikaalselt või horisontaalselt. Tüüpiliseks materjaliks on niiskust juhtiv kangas, lisaks on tooteid ka neopreenist, mis on mõeldud veespordi harrastajatele. (Stealth Belt 2025)

Foto 1. Stoomikoti vöö (Stealth Belt 2025)

- Katted

Kõige lihtsam viis stoomikoti välimust muuta on kangast katted. Need on lihtsa lõikega ja matkivad stoomikoti enda kuju. Katte tagumisel poolel on ava, mille kaudu on võimalik stoomikotti tühjendada. (Spoonie Threads 2025)

Foto 2. Stoomikoti kate (Spoonie Threads 2025)

Inglismaal tegutsev meditsiinilistele seadmetele pühendunud disainer By Destiny Pinto pakub ka pidulikuma disainiga kangast stoomikoti katteid. (By Destiny Pinto 2025)

Foto 3. Stoomikoti kate (By Destiny Pinto 2025)

Foto 4. Stoomikoti kate (By Destiny Pinto 2025)

- Aluspesu ja ujumispüksid

Spetsiaalselt stoomikotile mõeldud aluspesu on kõrge pihaga, see tagab sileda silueti riiete all. Aluspesu sobib nii vasaku- kui paremapoolse, samuti kahepoolse stoomiga inimestele ning selle esiosas on üks suur tasku. See peidab stoomikoti, hoides seda tihedalt ja kindlalt

keha vastas ning pakub stoomikotile vajalikku tuge. Aluspesu materjaliks on puuvill. Valikus on nii lihtsa ja puhta disainiga, kui ka pitsilist pesu. (Ostomysecrets 2025)

Foto 5. Stoomikotile mõeldud aluspüksid (Ostomysecrets 2025)

Foto 6. Stoomikotile mõeldud aluspüksid pitsiga (Ostomysecrets 2025)

Stoomikotile mõeldud ujumispüksid sarnanevad lõike poolest lühikestele seelikutele. Sarnaselt aluspesule on ujumispükstel tasku ja sobib nii vasak-, parem- kui ka kahepoolsele stoomile. Seeliku taolisel lõikel on võimalik seeliku osa tõsta ülespoole või lasta alla vastavalt kandja soovile. (Ostomysecrets 2025)

Foto 7. Stoomikotile mõeldud ujumispüksid (Ostomysecrets 2025)

- *Wrap'id* ehk mähised

Mähistel on sarnaselt aluspesule ja ujumispükstele suur sisemine tasku, mis hoiab stoomikotti kindlalt keha vastas. Seda on võimalik kanda tavalise aluspesu peal, kuid võimaldab siiski katta stoomikotti. Mähis sobib hästi igapäevaseks kandmiseks, aktiivseteks tegevusteks, ööseks kui ka intiimseteks hetkedeks. Tootevalikus on nii tavalisi kui ka pitsilisi disaine. Materjalideks on tavaliselt antibakteriaalsed ja niiskust kehast eemale juhtivad kangad. (Ostomysecrets 2025)

Foto 8. Mähise sisemine tasku (SIIL Ostomy s.a)

Foto 9. Mähis (SIIL Ostomy s.a)

1.3.2 Turul saadaolevad lisatarvikud insuliinipumbale

Tüüpilised aksessuaarid insuliinipumbale on lihtsad ümbriskotid, mida saab kinnitada vöö või püksivärvli külge, vöökotid, jalakotid ning vööd, mis hoiavad pumpa kehale lähemal ja klambrit kinnituseks ei ole vaja kasutada. (AB Medical Grupp 2025)

- Ümbriskotid

Ümbriskotid on üldjuhul tehtud nahast, nailonist või teksamaterjalist ja kinnituvad klambriga vöökohale. (Medtronic 2025) On olemas nii horisontaalseid kui ka vertikaalseid variante. (EXODOS Copenhagen Leathercraft 2025)

Foto 10. Insuliinipumba ümbriskott (AB Medical 2025)

- Vöökotid ja vööd

Insuliinipumbale mõeldud vöökotid on tehtud tekstiilist. Need sobivad hästi aktiivse eluviisiga inimestele. Vöökott hoiab pumpa kindlamalt keha lähedal, kui klambriga ümbriskott. Mõnel mudelil on ka väike pilu tagumisel küljel, kust kaudu saab infusiooniliini läbi panna, kuid selleks peab selle keha küljes oleva kanüüli küljest lahti võtma. (AB Medical Grupp 2025)

Foto 11. Insuliinipumba vöökott (Medtronic 2025)

Foto 12. Insuliinipumba vöökott (Medtronic 2025)

Diskreetsem ja mugavam variant on laiem vöö, mis on hea valik spordi tegemiseks ja magamiseks.

Foto 13. Insuliinipumba vöö (Spoonithreads 2025)

- Jalakotid

Jalakott käib ümber reie ning on parim variant selleks, kui kanda kleiti. Jalakotid on sarnaselt vöökottidele tehtud kangast. Naha vastu jääva poole küljes on padjakesed, mis takistavad libisemist ning rihma on võimalik lõigata sobivasse mõõtu. (AB Medical Grupp 2025)

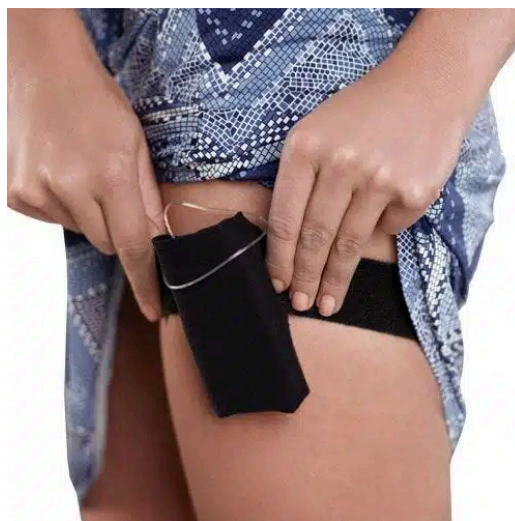

Foto 14. Jalakott insuliinipumbale (AB Medical Grupp 2025)

Nii stoomikotile kui ka insuliinipumbale on turul palju tooteid, mis aitavad nende kasutamist teha mugavamaks, kuid ilusaid lahendusi, mida kanda riiete peal on vähe. Enamus tooteid on mõeldud stoomikoti ja insuliinipumba varjamiseks. Selliseid tooteid, mis muudavad meditsiinilise seadme või tarviku kantavaks ning funktsionaalseks aksessuaariks ei leidu üldse.

2. KASUTAJAKESKSE DISAINIPROTSESSI RAKENDAMINE

Selles peatükis räägin meetoditest, mida kasutan disainiprotsessi käigus. Tutvustan kahte klienti, teen kokkuvõtte nendega kohtumistest ja läbiviidud intervjuudest. Toon välja nende soovid ja vajadused ning olulisemad punktid aksessuaaride funktsionaalsusest, võttes arvesse abivahenditele ligipääsetavust.

Kasutajakeskne disain on iteratiivne disainiprotsess, milles disainerid keskenduvad igas etapis kasutajatele ning nende vajadustele. Kasutajaid kaasatakse kogu disainiprotsessi jooksul erinevate uurimis- ja disainitehnikate abil, et luua neile kasutajasõbralikke tooteid. (Interaction Design Foundation 2016)

Kasutajakeskses disainis kasutavad disainerid nii uurimuslikke meetodeid, nagu näiteks küsitlus ja intervjuu, kui ka generatiivseid meetodeid, nagu ajurünnak, et mõista kasutajate vajadusi. Kui disainerid kaasavad kasutajad igasse disainiprotsessi etappi on kergem tuvastada, mis töötab hästi, mis mitte ja miks. Kasutajad toimivad justkui varajase hoiatuse süsteemina, mis võimaldab disaini parandada ja kohandada. Nad võivad esile tuua erinevaid aspekte – nii positiivseid kui ka negatiivseid, mille peale disainer ei pruugi ise tulla. Samuti kui disainer on kasutajatega otseses kontaktis, tekib sügavam empaatiatunne ja see on vajalik eetikast lähtuvate disainilahenduste loomisel, mis austavad elukvaliteeti. (Interaction Design Foundation 2016)

Selleks, et mõista hästi kasutajate vajadusi, teen tooted kahele konkreetsele kliendile. Esimeseks on Laura, kellel on stoom. Laura võttis minuga ise Instagrami kaudu ühendust ja uuris, kas oleksin nõus talle tegema nahast stoomikoti aksessuaari. See teema väga köitis mind ja leidsin, et seda teemat oleks võimalik ka laiendada. Teiseks kliendiks valisin Cassandra, kellel on I tüüpi diabeet, teda teadsin ma isiklikult ning pakkusin talle ise selle idee välja. Kõigepealt sain mõlema kliendiga eraldi kokku, rääkisin nendega täpsemalt enda ideest, pörgatasime mõtteid ning näitasin esimesi *moodboard*'e (Lisa 1. ja Lisa 2.) enda nägemusest, et neil oleks lihtsam minust aru saada. Need kohtumised olid väga vajalikud, sest sain parema arusaama nende vajadustest, õppisin neid tundma ja nad

rääkisid mulle põgusalt oma haigusest ning kuidas see nende elu mõjutab. Nende kohtumiste ajal ma märkmeid ei teinud ega vestluseid ei salvestanud, sest soovisin, et õhkkond oleks vaba ja nad tunneksid ennast rääkides võimalikult mugavalt. Kohtumiste ja sealt saadud info põhjal panin ma kokku spetsiifilisema küsitluse (Lisa 3.), mille saatsin neile dokumendina.

Kohtumiste põhjal kogutud esmane info ja arusaam klientide vajadustest andsid aluse personaalse küsitluse koostamiseks. Küsimuste loomisel lähtusin eelkõige soovist suunata vastajad mõtlema oma eluviisile, riietumisstiilile ning tunnetele seoses oma meditsiiniseadmega. Eesmärk oli jõuda sügavamale tasandile – mitte ainult teada saada, kus ja kuidas nad seadet kannavad, vaid ka mõista, millised on nende hirmud, ebamugavused ja ootused seoses välimuse, nähtavuse ja praktilisusega. Küsitluses olid nii avatud kui ka suunavad küsimused, et pakkuda võimalust vabaks eneseväljenduseks, samas hoides fookust olulistel teemadel, mis mõjutavad disainiotsuseid. Püüdsin vältida liiga tehnilist või suunavat keelt, et vastamine oleks võimalikult isiklik ja loomulik. Küsitluse eesmärk ei olnud ainult teavet koguda, vaid ka tugevdada usaldust ja tunnet, et disainiprotsess on nende endi vajaduste ja soovide peegeldus.

2.1 Küsitluse tulemused – Laura

Selles peatükis teen kokkuvõtte Laura vastustest küsimustele, mis ma talle esitasin. Räägin tema haigusest ja eelistustest disainis. Olulisemad punktid toon lühidalt välja peatüki lõpus.

Laura tugevamad seedeprobleemid said alguse 2023. aasta veebruaris, pärast mõnda kuud uuringuid sai ta diagnoosiks haavandilise koliidi. Arstid uskusid, et seda on võimalik ravimitega kontrolli all hoida, kuid sümptomid aina süvenesid ja ravimid ei aidanud. Augustis ja septembris veetis ta suure osa ajast haiglas ja võeti vastu otsus, et haige sool tuleb välja opereerida. Ta kirjeldab, et iga kord, kui stoom tuli jutuks, läksid tal silmad märjaks ja klomp tuli kurku, ta ei osanud ette kujutada elu stoomikotiga ning teadmatus hirmutas teda. (Lisa 4.)

Laura riietumist stoom suures osas mõjutanud ei ole, ka enne operatsiooni olid ta riided enamjaolt sellised, mis stoomikoti ära katavad. Küll aga tunneb ta puudust liibuvate kleitide kandmisest, ta siiski kannab kleite aga varasemast vähem ning kotti peab pidevalt tühjendama, et see kleidi alt väga tugevalt välja ei jääks paistma. Kuna varasemalt olid Laura garderoobis enamjaolt kõrge pihaga rõivad, siis suuri muudatusi ta tegema ei pidanud. Nüüd on talle aga meeldima hakanud ka madalama lõikega püksid ja seelikud, kuid neid ta pole julgenud kordagi proovida ega osta. (*Ibid.*)

Ta leiab, et aksessuaare, millega stoomikotti saab varjata, on juba päris palju, talle ei meeldi ka tüüpilised stoomikoti katted, tema arvates näevad need pigem lapsikud ja odavad välja. Kõige rohkem tunneb ta puudust stiilsest ja kvaliteetsest aksessuaarist, mis aitaks tema haigust samal ajal ka esile tuua. Kuna stoomikotile nahast aksessuaare ei tehta, on tal kindel soov, et aksessuaar peaks olema nahast. Laurale meeldib minimalistlik disain ja tema eelistatud värv on must ning hõbedased detailid. Samuti meeldiks talle huvitava tekstuuri või mustriaga must nahk. Oluline on, et aksessuaar oleks võimalikult universaalne ja sobituks erinevate riietega. Talle meeldiks ka see, kui toodet oleks võimalik mitut erinevat moodi kanda, näiteks lisatavad rakmed ja ketid. Kõige olulisem funktsioon koti puhul on see, et seda saaks tühjendada või see oleks tühjendamiseks väga lihtsalt ära võetav. Samuti on Laurale oluline, et kott pakuks talle turvatunnet ehk see võiks olla tihedalt ümber keha, kuid kotil on väga oluline ka reguleeritavus, sest tulenevalt haigusest on tal probleeme puhitusega ja vöökohta ümbermõõd pidevalt muutub. (*Ibid.*)

Varasemalt on ta kandnud *wrap*’i ehk mähist, see aitas tal stoomikotti veidi toetada ning varjata. Rohkem kasutas ta seda pärast operatsiooni, aga kui ta tundis ennast juba stoomikotiga kindlamalt ja mugavamalt, lõpetas ta selle kandmise. Üks põhjustest see, et mähis võttis riiete all ruumi. (*Ibid.*)

Laura arvab, et mida silmapaistvam aksessuaar oleks, seda rohkem ta seda kannaks. Üheks kindlaks kohaks, kus ta näeb ennast seda aksessuaari kandmas on *techno rave*-d. Seal teeks ta ka esimesed kandmised, sest nendel üritustel on suur rõhk autentsel identiteedil ning kedagi ei mõisteta seal hukka. Ta arvab, et tõenäoliselt kannaks ta seda tulevikus muudel üritustel, kuid mitte igapäevaselt tööl või poes. (*Ibid.*)

Laura vastustest tuli välja, et ta kannaks aksessuaari eelkõige *techno* pidudel. Oluline oleks, et koti vöö oleks kergelt reguleeritav, sest haiguse tõttu võib tal esineda puhitust rohkem kui teistel inimestel ja seetõttu vööümbermõõt erineda päevade lõikes. Disaini osas oleks ta eelistusteks must värv ja hõbedased detailid, talle meeldivad ketid ja rakmed ning sooviks kotile vahetatavaid detaile ja aksessuaare.

2.2 Küsitluse tulemused – Cassandra

Selles peatükis teen kokkuvõtte Cassandra vastustest küsimustele, mis ma talle esitasin. Räägin tema haigusest ja eelistustest disainis. Olulisemad punktid toon lühidalt välja peatüki lõpus.

Cassandra sai I tüüpi diabeedi diagnoosi juba nelja aastaselt. Lapsena ta ei osanud veel ette kujutada, kui palju diabeet teda elus mõjutama hakkab. Esimese insuliinipumba sai ta teismeeas, sellel ajal tundis ta kõige enam, et haigus mõjutab tema enesekindlust. Tihti peale tundis ta ka ebamugavust ja piinlikkust, eriti kui tunti huvi, et mis aparaat see tal küljes on. Tähelepanu, mis oli tingitud pumba kandmisest, muutis selle kandmise talle vastumeelseks, sellest tulenes ka pidev ebamugavustunne. (Lisa 5.)

Kui Cassandra endale riideid soetab, valib ta esemed, mis kataks insuliinipumba täies ulatuses. Kui ta valib lühema lõikega dressipluuse või pluuse, valib ta need üldjuhul musta või valget värvi, et need pumbaga kokku sobiks, seetõttu on tema garderoob muutunud väga üksluiseks. Suures osas on ta riided lohvakad ja pikad. Tema esimene valik on kõrge pihaga teksapüksid, mis ei avalda survet kanüüli piirkonnale või dressid. Nende kõrval kannab pikemaid kampsuneid ja pusasid ning suuri t-särke. Kleite kannab ta harva ning sellisel juhul peab ta panema sinna alla lühikesed püksid, mille külge insuliinipump kinnitada. Värvilistes toonides riideid ta väldib, sest nende taustalt jääb insuliinipump oma robustse välimusega veel rohkem silma paistma. Suvisel ajal ta lühikesi särke ei kanna ilma, et ta sinna veel midagi peale ei paneks. (*Ibid.*)

Talle meeldiks, kui insuliinipumba aksessuaar oleks diskreetne ja sulanduks riietusega. Tema eelistatud värvideks on must, pruun ja beež ning hõbedased detailid. Talle meeldib minimalistlik disain, kuid soovib, et vastavalt olukorrale oleks võimalik vahetada erinevaid

detaile ja lisada aksessuaare. Vajalik oleks ka lisatav tasku, kuhu saab vajadusel panna glükomeetri ja/või glükoositropse. Tema jaoks on ka oluline, et aksessuaar kataks insuliinipumba täies ulatuses ja vajadusel saab insuliinipumbale lihtsalt ligi pääseda. Oluline on ka see, et pumba küljest jooksev voolik oleks kaetud nii, et see ei jääks välja paistma ega rippuma. Ta sooviks, et insuliinipumbale mõeldud aksessuaar oleks kindlalt ümber vöökohta, kuid mitte nii tugevalt, et see hakkaks häirima mugavust. (*Ibid.*)

Varem on tal olnud kolm erinevat aksessuaari insuliinipumbale. Üks tavaline musta värvi nahast klapiga tasku, mis kinnitus klambri abil vööle. Talle ei meeldinud see, et üldpilt jäi välimuse osas üpris sarnaseks sellele, kui tal oli lihtsalt pump vöö peal ning reservuaari otsa ja voolikut see kott ei katnud. Teised aksessuaarid olid vöökotid, mille rihm oli kummist ja kotid olid lukuga. Nendel kottidel ei olnud ka eraldi ava reservuaari vooliku jaoks ja selle tõttu pidi koti luku veidi lahti jätma. Teiseks miinuseks oli kummist vöö, mis kulus väga kiiresti ja ei hoidnud ennast enam korralikult ümber vöökohta. (*Ibid.*)

Kõige enam kannaks Cassandra insuliinipumbale mõeldud aksessuaari siis, kui ta käib üritustel, pidudel, kokku saamistel ja ka lihtsalt sõbrannadega väljas käies. Ta kirjeldab, et rahvarohketes kohtades peab ta tihti insuliinipumba küljest ära võtma, et keegi sinna kogemata pihta ei läheks või et midagi infusioonikomplekti külge kinni ei jääks. Ta usub, et aksessuaar annaks talle võimaluse tunda ennast ohutumalt ja enesekindlamalt (*Ibid.*)

Cassandra vastustest tuli välja, et enim vajaks ta aksessuaari, et tunda ennast mugavalt ja turvaliselt. Tema eelistusteks on minimaalne disain ja must, pruun või beež värv ning hõbedased detailid. Oluliseimaks funktsiooniks on see, et insuliini voolik saaks peidetud nii turvalisuse kui ka puhta välimuse jaoks.

3. AKSESSUAARIDE DISAINIPROTSESS

Selles peatükis kirjeldan disainiprotsessi alates esimeste makettide loomisest kuni valminud töödeni. Räägin ka terviklikust lahendusest ja edasise protsessi võimalustest.

3.1 Ülevaade disainiprotsessist

Disainiprotsessi alustasin klientidega kohtumistest ja nende käest info kogumisega. Kohtumiste käigus tekkis uurimisküsimus: kas on võimalik luua aksessuaarid stoomikotile ja insuliinipumbale nii, et need vastaks kahe kliendi erinevatele vajadustele ja eelistustele, samal ajal säilitades toote põhikuju? Mõlemal kliendil on erinevad tervises seisundid, mistõttu oli oluline mõista, kuidas nende vajadused aksessuaari kasutamisel erinevad, ning kas need vajadused saab lahendada kasutades jätkusuutlikku disaini. Antud projekti puhul tähendab jätkusuutlik disain eekõige kasutajakesksust, toodete kohandatavust modulaarsuse põhimõttel ning ühe vormi kasutamist kahel erineval tootel, et vähendada disainiprotsessile kuluvat aega ja materjali.

Laural palusin kohtumisele kaasa tuua stoomikoti, et selle ülesehitusest ja kasutamisest paremini aru saada. Cassandralt palusin insuliinipumba mõõte ja voolikut ning seejärel printisin välja 3D mudeli insuliinipumbast, millele ise vooliku külge liimisin (Foto 15).

Foto 15. 3D mudel insuliinipumbast

Stoomikotti kui ka prinditud insuliinipumba mudelit kasutasin prototüüpimiseks. Stoomikoti kleepisin endale kõhu peale, et välja töötada kõige mugavam ja funktsionaalsem lahendus. See kogemus andis mulle võimaluse kehastuda kasutajaks ja tunnetada, mida tähendab sellise abivahendi kandmine. Stoomikoti kehale kinnitamine tõi esile ka psühholoogilise mõõtme – isegi lühiajaline kandmine pani mind mõtlema, kuidas selline abivahend võib mõjutada inimese enesekindlust. Hakkasin rohkem jälgima oma keha ja liigutusi, vaadates hoolikalt, et kotiga midagi ei juhtuks. Samuti jälgisin inimeste pilke, kellest möödusin ja sain aru, et see köidab ka inimeste tähelepanu. See kinnitas, kui oluline on see, et disain toetaks kandja enesekindlust ja aitaks vähendada soovimatut tähelepanu.

Lõigete koostamist alustasin paberist makettide loomisega ja seejärel õmblesin esimesed algelised prototüübid nahajääkidest. Nende põhjal sain selgema ettekujutuse sellest, kuidas lõiked materjalis käituvad – millised kohad vajavad tugevdamist, kuidas lõige kehal istub ning kas see töötab ootuspäraselt ka liikumise ja muude tegevuste juures.

3.1.1 Visuaalse suuna ja inspiratsiooni kaardistamine

Toote visuaalset suunda arutasin kõigepealt klientidega eraldi. Selleks, et esimese kohtumise käigus saada võimalikult hea ettekujutus nende eelistustest disaini osas, koondasin kokku inspiratsioonipildid, mis sobivad kokku minu, kui disaineri käekirjaga. Seejärel koostas nendest piltidest *moodboard*’id, mis annaks edasi üldist pilti ja meeleolu minu ideedest ning jagasin seda nendega. Hilisema ja spetsiifilisema küsitluse (Lisa 3.) käigus selgus, et mõlema ühisteks eelistusteks aksessuaari osas on must värv ja hõbedased detailid. Laura eelistus vormi osas oli, et aksessuaari vorm jäljendaks veidi ka stoomikoti enda kuju, sest tema soov ei ole oma haigust varjata, vaid rõhutada seda kui osa tema identiteedist. Sellest inspireerituna võtsin disaini aluseks stoomikoti ovaalse vormi ja lähtusin ka kogu disainiprotsessi vältel kumeratest joontest.

3.1.2 Prototüüpide loomine ja testimine

Prototüüpide loomist alustasin stoomikotist. Tegin esialgse lõike ning õmblesin algelise prototüübi jääknahast. Seejärel kutsusin Laurat seda proovima, et vaadata, kas see lõige sobib suuruse ja kuju poolest. Esimesest proovimisest järeldasin, et lõiget võib julgelt

väiksemaks teha, kuid lõike funktsionaalne pool, kuidas aksessuaari stoomikoti peale panna ja tühjendada, töötas Laura arvates hästi. Seejärel kohandasin lõikeid ja tegin prototüübi, mis oli juba ka visuaalselt sarnane kavandatud töö välimusele (Foto 16). Sellele prototüübile tegin ka vöö ja lisasin furnituurid ning klapi, et saaksin anda selle Laurale testimiseks. Prototüübi valmistamiseks kasutasin taimparknahka, mille parkimisprotsessis oli midagi valesti läinud, mistõttu see rebenes teatud kohtadest ja oli muudeks projektideks kasutuskõlbmatu.

Insuliinipumba aksessuaari lõike tegemisel lähtusin eelkõige funktsionaalsetest omadustest. Cassandra jaoks oli põhiline soov funktsiooni osas see, et juhe saaks peidetud nii, et voolikut ei peaks keha ega insuliinipumba küljest aksessuaari paigaldamiseks lahti võtma. Samuti soovis ta, et insuliinipump ja reservuaar oleks kogu ulatuses kaetud (Lisa 5.). Töötasin välja lahenduse, kus aksessuaari ülaossa on lõigatud lõhe, mille kaudu saab vooliku mugavalt tootest läbi viia. Välimuse osas jätkasin sarnase disainiga, mida kasutasin stoomikoti aksessuaaril, et luua vormiline sidusus ning vähendada uue prototüübi arenduseks kuluvat ressursi (Foto 17). Selline lähenemine toetab jätkusuutliku disaini põhimõtteid, kuna aitab vältida liigset materjali- ja ajakulu ning soodustab modulaarsete disainielementide kasutamist erinevates toodetes. Ühtne disainikeel võimaldab arendada tooteid, mis on omavahel kooskõlas nii visuaali kui ka konstruktsiooni poolest, toetades seeläbi detailide ja osade taaskasutust ning mitmeotstarbelisust. Lisaks lihtsustab see tootmist ning loob aluse väiksema ökoloogilise jalajäljega tootearendusele, kus ühte disainimudelit saab kohandada eriotstarbeliseks ilma uut toodet nullist arendamata. Selle prototüübi tegemisel kasutasin sama taimparknahka, millest valmistasin ka stoomikoti esialgse variandi.

Valminud prototüübid andsin Laurale ja Cassandrale katsetamiseks umbes nädalaks. Selle aja möödudes saatsin ma neile küsimustiku (Lisa 6.), et saada tagasisidet prototüüpide funktsionaalsuse kui ka välimuse kohta. Lisaks küsimustele saatsin neile enda portfoolio, kust Laura ja Cassandra said valida mõne töö, mille disain neile meeldib ja mille elemente ma võiksin kasutada ka neile aksessuaare disainides.

Foto 16. Stoomikoti aksessuaari prototüüp

Foto 17. Insuliinipumba aksessuaari prototüüp

3.1.3 Prototüüpide arendamine

Laura tagasiside põhjal selgus, et aksessuaari paigaldamine ja eemaldamine oli üldiselt lihtne, kuigi stoomikotti tuli aksessuaari peale pannes sees veidi kohendada. Aksessuaar püsis igapäevaste tegevuste ajal hästi paigal, kuid Laura ei saanud seda testida rohkem aktiivsust nõudvatel tegevustel. Kandmisel häiris pisut koti suurus nii pikkuses kui laiuses, mis muutis istumise alguses veidi ebamugavaks. Samuti soovis ta, et võöl oleks tihedamalt auke pikkuse reguleerimiseks. Ligipääs abivahendile oli tema sõnul väga hea ning kogemus kokkuvõttes positiivne. Ta leidis, et toote disain on visuaalselt ilus, kuid soovis lisada rohkem kette ja metall detaile ning viitas portfoolios nähtud “Crooked” koti nurgelisele vormile (Foto 18), mida võiks disainis kasutada. Laura soovis ka, et disainis

oleks rohkem vihjeid meditsiiniseadme otstarbele – näiteks võiks kuju olla ovaalsem, et see meenutaks rohkem stoomikotti. Ta tundis, et kott toetas stoomikotti hästi ja vähendas vajadust selle seisundit pidevalt jälgida, mis andis talle igapäevases elus rohkem rahu ja kindlust. (Lisa 7.)

Foto 18. Kott “Crooked”, juhendaja: Kerli Jõgi, 2023

Cassandra kogemus aksessuaariga oli väga positiivne – paigaldamine ja eemaldamine oli tema sõnul mugav ning vöö reguleeritavus sobis talle. Aksessuaar püsis liikudes hästi paigal ega häirinud teda istudes. Abivahendile oli lihtne ligi pääseda, kuigi tarvikut katva osa keskmine neet jäi insuliinipumba väljavõtmisel veidi ette. Lisaks sellele kiitis ta toote praktilisust ja disaini, kuid soovis võimalusel sisse tuua portfoolios nähtud kotil “Fama” kasutatud põimetehnikat (Foto 19), mis tema arvates võiks aksessuaarile isikupära lisada. Cassandra märkis, et toode mõjutas tema igapäevast käitumist positiivselt – ta tundis end enesekindlamalt, sai vabamalt riietuda ning ei pidanud pidevalt muretsema insuliinipumba nähtavuse pärast. Aksessuaar andis talle turvatunde ning ta tundis, et insuliinipump on aksessuaari sees kaitstud. (Lisa 8.)

Foto 19. Kott “Fama”, iseseisev töö, 2024

Laura ja Cassandra tagasiside põhjal tegin lõigetes väikesed muudatused – stoomikoti lõiget muutsin veelgi ovaalsemaks ning võtsin pikkuse ja laiuse osas mahtu vähemaks. Insuliinipumba aksessuaaril vahetasin kolme kruvinupuga klapisüsteemi välja kahe kruvinupu vastu, et seadet oleks lihtsam sinna sisse panna ja välja võtta. Samuti muutsin ka rihma süsteemi mõlema toote puhul.

Lisaks abivahendite katmise funktsioonile, leidsin, et aksessuaarid võiksid täita ka praktilisi rolle igapäevaelus. Näiteks lisatavad taskud, kuhu mahuks võtmekimp, pangakaart, huulepulk või muud väiksemad esemed, Cassandra puhul ka glükomeeter ja glükoositropsid. Oluline on arvestada, et abivahendi kasutamine ei vähenda inimese igapäevaseid ja praktilisi vajadusi – ka abivahendeid kasutavatel inimestel on endiselt soov olla stiilne, hoida olulised asjad käepärast ning liikuda mugavalt ja enesekindlalt. Selleks, et tooteid muuta veelgi klientide soovidele ja maitsele kohaldatavaks, lõin aksessuaaridele modulaarse süsteemi. Mõlemale kotile sobib sama vöö, samuti lisatavad elemendid nagu näiteks ketid ja taskud sobivad mõlema aksessuaari lõikega. Kummalgi tootel on lihtsaks välimuse muutmiseks võimalik vahetada ka klappe. Modulaarne ülesehitus võimaldab kasutajal asendada või uuendada ainult neid osi, mis on kulunud või mille välimust

soovitakse muuta, ilma, et peaks kogu aksessuaari välja vahetama. See vähendab materjalikasutust, soodustab teadlikku tarbimist ning aitab kaasa jäätmetekke vähendamisele. Selline lahendus pakub pikemat toote eluiga, sest see annab kasutajale suurema kontrolli oma aksessuaari välimuse ja funktsionaalsuse üle, mis omakorda tugevdab sidet tootega.

3.1.4 Materjal

Toodete valmistamiseks kasutasin kohaliku päritoluga musta värvi kroompargitud nahka. Materjale käisin kohapeal vaatamas ning valiku tegin eelkõige lähtuvalt naha pehmusest, pinnatöötlustest ja värvist. Samuti on kroompark kulumiskindlam, kui taimparknahk ning see talub hästi niiskust. Küll aga tuleb kroompargitud naha kasutamisel arvestada ka keskkonnamõjuga, sest parkimisprotsess sisaldab erinevaid kemikaale.

Esialgse eelistusena kaalusin aksessuaaride valmistamiseks taimparknahka, mis valmib looduslikest parkainetest ning mille tootmine on üldjuhul keskkonnasõbralikum. Kahjuks ei leidnud ma Eestist ega lähiriikidest musta värvi taimparknahka, mis oleks minu toodeteks piisavalt õhuke ja samal ajal ka pehme. Kuna minu jaoks oli üks oluline aspekt materjali kohalik päritolu, siis pidin tegema valiku kaaludes mõlema naha plusse ja miinuseid. Siiski pean oluliseks tulevikus leida võimalus kasutada nii kohaliku päritoluga kui ka keskkonnasäästlikult toodetud nahka ning lisaks sellele leida hea alternatiiv nahale, mis sobiks kasutamiseks ka inimestele, kes ei soovi tarbida loomse päritoluga materjali.

3.2 Teostatud disainilahendused

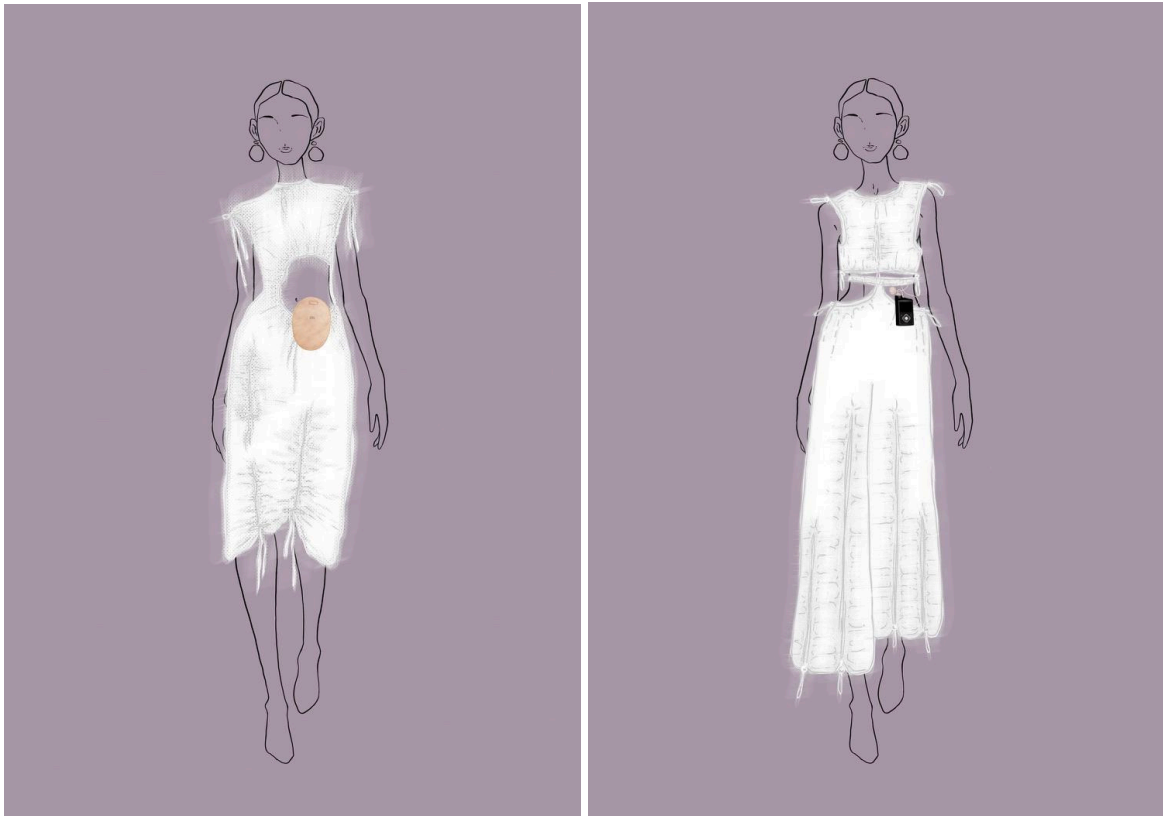
Valminud disainilahenduste põhirõhk on modulaarsusel. Kõik tooted ja osad on valmistatud mõttega, et neid on võimalik välja vahetada ja erinevat moodi kanda. Lisaks on mõlemal kotil lisaks abivahendi kotile ka tasku, mis mahutab stoomikoti aksessuaari puhul peole minnes näiteks ID-kaardi ja pangakaardi kui ka võtmed või huulepulga. Insuliinipumba lisatasku mahutab glükoositropsid, glükomeetri, augustaja, testribad ning ka telefoni või väikese kaarditasku. Toodete kokkupanemisel on kasutatud kruvinuppe ja kruvineete, mis teeb toodete kinnitamise ning ühendamise väga lihtsaks ja mugavaks kandiliste aasade abil. Insuliinipumba jaoks mõeldud tasku puhul kasutasin Texonit, et kaitsta insuliinipumba eesmist paneeli paremini välistegurite eest. Toodete õmblemiseks

kasutasin kapronniiti ning suuremad detailid liimisin veepõhise Renia Aqualim 315 liimiga, väiksemate detailide liimimiseks kasutasin Moment kontaktliimi. Ääred viimistlesin Seiwa Tokonole poleerimisvahendiga. Valminud toodete disainis said Laura ja Cassandra kogu protsessi käigus kaasa rääkida ning tooted valmisid nende soovidele vastavad, et tuua esile nende stiili ja isikupära.

3.3 Kaasav rõivadisain valminud aksessuaaridele

Terviklik lahendus sündis seoses Estonian Fashion Festivali raames toimuva Mood-Performance-Tants moेतendusega, kus lisaks aksessuaaridele valmisid vanast langevarju kangast ja nõõridest rõivakomplektid, mis võtavad arvesse meditsiiniliste abivahendite asukohta kehal. Rõivad on valget värvi, veidi läbipaistvad ning õhulised. Need sümboliseerivad haavatavust ja ausust ning tekitab tunde, et kandja ei peida ennast. Kanga läbipaistvus tähistab ka julgust ja usaldust keskkonna ja ümbritseva suhtes.

Rõivaste ja aksessuaaride koostoime laval loob tervikliku visuaalse narratiivi, mis tõstab esile meditsiiniliste abivahendite kandmise kui loomuliku osa inimese identiteedist, mitte varjatavat eripära. Mood-Performance-Tants moेतendus võimaldab seda sõnumit esitleda kunstilise väljendusvormi kaudu. Selline esitluskontekst annab loodud rõivastele võimaluse toimida mitte ainult funktsionaalsete kehakatetena, vaid ka sotsiaalse sõnumina normaliseerides abivahendite nähtavust ja anda kandjale võimalus esineda mitte patsiendi, vaid enesekindla indiviidina. Rõivastel on väljalõiked kohtades, kus meditsiiniseade kehale kinnitub ja selliseid riideid oleks võimalik luua ka tavapärastest kangastest. Nii oleks võimalik muuta ka rõivadisaini meditsiiniliste abivahendite vaatepunktist kaasavamaks. Rõivaid on võimalik kohandada nõõridega: kaelaava, käeauke ja pikkust on võimalik vajadustele vastavalt muuta, näiteks amputeeritud käe puhul oleks võimalik käeava täielikult kinni tõmmata. Lisaks toetab rõivaste kohandatavus erinevate kehatüüpide ja vajaduste järgi ideed kaasavast disainist, pakkudes alternatiivi tavapärasele ühetaolisele rõivatootmisele.

Joonis 5. Rõivaste disain Mood-Performance-Tants moeetendusele

3.4 Edasised arendussuunad ja võimalused

Kuigi käesolevas projektis lähtusin konkreetsete kasutajate isiklikest vajadustest ja eelistustest, kerkib esile küsimus, kuidas saaks sarnast lähenemist laiendada suuremale kasutajaskonnale. Selleks tuleks tulevikus läbi viia laiem kasutajauuring, et kaardistada abivahendite kandjate vajadused, igapäevased harjumused, liikumismustrid ning disaini eelistused. Selline uurimus aitaks mõista, millised on korduvad ja ühised ootused toodete suhtes ning millised detailid võiksid jääda individuaalseks kohandamiseks.

Üheks võimalikuks suunaks oleks töötada välja baasdisain, mis oleks sooneutraalne, kuid samas hästi kohandatav. Baasdisaini saaks kasutaja isikupärasemaks muuta samuti lisatavate elementide, näiteks erinevat värvi detailide, tekstuuride või lisataskute abil. See lähenemine võimaldaks säilitada toodete isikupära ja individuaalsust, kuid tugineks standardiseeritud lõigetele, mida on võimalik kohandada vastavalt kasutaja vajadustele.

Samuti oleks oluline teha koostööd erinevate meditsiini valdkonna spetsialistide ja disaini ning tootmisettevõtetega, et töötada välja prototüübid, mis oleksid lihtsasti valmistatavad ja vastaksid ka meditsiinilistele ohutusnõuetele. Selline lähenemine võiks viia jätkusuutliku ja kasutajakeskse disaini laiemasse kasutusse ning toetada sotsiaalse disaini põhimõtteid – pakkuda lahendusi, mis ei varja inimese eripärasid, vaid aitavad neil tunda ennast enesekindlamalt.

Võttes arvesse Laura tagasisidet prototüübile, võib mõelda ka sellele, kas stoomikoti aksessuaari lihtsamaks paigaldamiseks oleks mõistlik kasutada kahepoolse pinnaviimistlusega nahka või lisada kotile vooder. Edasisel tootearendusel oleks mõeldav luua stoomikoti ning aksessuaari lõikele vastav stoomikoti kate, et vähendada aksessuaari määrdumise riski. Samuti sobiva kanga valik võiks tagada ka selle, et stoomikott libiseks aksessuaari sisse sujuvamalt.

Lisaks vahetatavatele klappidele, vöödele, lisatavatele taskutele ja kettidele oleks võimalik toodetele juurde lisada ka erinevaid rakmeid. Neid oleks võimalik kinnitada kehale või näiteks ka jalale. Samuti oleks võimalik luua I tüüpi diabeedi puhul aksessuaar, mis kataks õlavarrel olevat sensorit ning spetsiaalne käevõru, mis viitaks I tüüpi diabeedile. Käevõru lisamine oleks abiks hädaolukorras, näiteks minestamisel, nii saaksid abistajad kiiremini aru, milles võib olla probleemi põhjus ning oskaksid osutada asjakohast abi.

KOKKUVÕTE

Minu lõputöö keskendus nahast aksessuaaride loomisele kahe kliendi näitel, kellest üks kasutab stoomikotti ja teine insuliinipumpa. Töö eesmärgiks oli pakkuda lahendusi, mis ühendavad praktilisuse, atraktiivse välimuse ja kasutaja isikupära, aidates muuta meditsiiniseadmete kandmise kogemuse positiivsemaks, enesekindlust toetavaks ja mugavamaks. Lähtusin seisukohast, et meditsiiniseadmete kandmine ei peaks olema seotud ebamugavuse, varjamise ega häbitundega – see võib olla loomulik osa kandja stiilist ja eneseväljendusest.

Disainiprotsessi aluseks oli turul olemasolevate toodete analüüs ning kasutajakeskne uurimus, mis hõlmas sihtgruppide esindajatega läbi viidud intervjuusid ja prototüüpide testimist. Uuringute käigus selgus, et enamik turul pakutavatest meditsiiniseadmete aksessuaaridest keskendub pelgalt funktsionaalsusele, jättes tahaplaanile kasutajate individuaalsed vajadused, isikliku stiili ning igapäevase riietuse ja meditsiiniseadme kooskõla. Paljud olemasolevad tooted on valmistatud tekstiilist, mille disain on sageli meditsiiniline ja varjav, mistõttu need ei pruugi sobituda kandja elustiili või visuaalsete eelistustega.

Töö eesmärk oli luua disainilahendus, mis võimaldaks kahte erinevat meditsiiniseadet kanda mugavalt ja turvaliselt, rõhutades kandjate isikupära, säilitades ühtset disaini ning järgides jätkusuutliku disaini põhimõtteid. Disainiprotsessi käigus kaasasin kahe erineva sihtgrupi esindajat, Laurat ja Cassandrat, kelle erinevad vajadused ja elustiilid suunasid disaini valikuid. Laura soovis silmapaistvat ja julget aksessuaari, mis sobiks *techno rave*’idele, ja et ta saaks kanda oma abivahendit kui aksessuaari, mis ka teistele silma paistaks. Cassandra vajab lahendust, mis kataks insuliinipumba kogu ulatuses ning peidaks vooliku, et tagada turvatunne rahvarohketes kohtades.

Testimisetapis kogutud tagasiside võimaldas tooteid kasutajate soovidest lähtuvalt veel funktsionaalsemaks ning isikupärasemaks muuta. Laura soovis, et stoomikoti aksessuaari vorm oleks rohkem ovaalne ja järgiks täpsemalt stoomikoti enda kuju. Lisaks soovis ta paremini reguleeritavat vööd ja rohkem metallist detaile ning tuua disaini sisse nurgelisust. Cassandra aksessuaari puhul oli probleemiks klapi kinnituseks paigaldatud kolm kruvinuppu, sest nendest keskmine jäi veidi ette, kui insuliinipumpa sinna sisse panna või

välja võtta. Disaini osas soovis ta töösse sisse tuua põimetehnikat. Nende tähelepanekute põhjal täiustasin ja kohandasin prototüüpe. Prototüüpidele antud tagasisides selgus, et tooted aitasid kasutajatel tunda ennast enesekindlamalt ja turvalisemalt.

Töös rakendatud meetodid nagu näiteks kasutajakeskne disainiprotsess, intervjuud ja prototüüpide testimine osutasid tõhusaks ja võimaldasid disainilahendusi pidevalt täpsustada, lähtudes reaalsest kasutajakogemusest. Töö tõestas, et meditsiiniseadmete aksessuaaride disainis on äärmiselt oluline kasutajate soovide ja elustiili mõistmine ning nende integreerimine igasse disaini etappi. Selline protsess võimaldas luua terviklikke ja täpselt kasutajate soovidele vastavaid lahendusi.

Lõpptulemusena valmisid kaks modulaarset komplekti, üks stoomikoti ja teine insuliinipumba jaoks. Stoomikoti aksessuaari komplekt sisaldab taskut stoomikotile, kahte vöödetaili, väikest taskut, ühte nurgelist klappi ööside ja rõngastega ning teist voolujoonelist klappi. Insuliinipumba aksessuaari komplekti kuulub kott insuliinipumbale, samuti kaks vöödetaili, vöö külge kinnitatav tasku, kuhu mahuvad lisatarvikud ning kaks erineva disainiga klappi.

Edasise arendustöö suunana näen vajadust laiendada kasutajauuringut, et tuvastada laiemalt korduvaid ja universaalseid vajadusi, mis võimaldaksid luua standardiseeritud, kuid siiski kohaldatavaid lahendusi erinevatele kasutajatele. Modulaarse süsteemi edasiarendamine looks veelgi paindlikumaid võimalusi aksessuaaride personaliseerimiseks vastavalt kasutaja stiilile, olukorrale või meditsiinilise seadme spetsiifikale. Samuti on oluline pöörata rohkem tähelepanu jätkusuutlikkusele, otsides keskkonnasõbralikumaid materjale. Tulevikus oleks kasulik teha koostööd ka meditsiinivaldkonna spetsialistidega, et loodud aksessuaarid vastaksid ka ohutusnõuetele.

Minu töö näitas, et stoomikoti ja insuliinipumba kandmiseks on võimalik disainida selliseid lahendusi, mis toetavad kandja enesekindlust, identiteeti ja turvatunnet. Selline lähenemine võimaldab inimestel näha meditsiiniseadet kui osa isikupärast, mitte pelgalt abivahendit või haigust. Loodan, et minu lõputöö inspireerib ka teisi disainereid pöörama senisest enam tähelepanu inimeste mitmekesistele vajadustele meditsiinidisainis, toetades liikumist kaasavama, isikupärasema ja visuaalselt atraktiivsema meditsiiniseadmete aksessuaaride disaini suunas.

Disainiprotsess oli tihedalt seotud kasutajatega – see kulges dialoogina, kus ideed, vajadused ja kogemused põimuvad ühtseks tervikuks. Läbi intervjuude, prototüüpimise ja testimise valmisid personaalsed nahast aksessuaarid, mis mitte ainult ei kata eluks vajalikke meditsiiniseadmeid, vaid aitavad neid kanda uhkusega.

Südamlik tänu Laurale ja Cassandrale, kes jagasid ausalt oma lugusid ning andsid hindamatu panuse kogu protsessi. “Kandes elu” on lugu sellest, kuidas igapäevane vajadus võib kasvada eneseväljenduseks ja enesekindluseks.

SUMMARY

Carrying Life: Leather Accessories for Ostomy Bag and Insulin Pump

This thesis explores how the design of accessories for medical devices, specifically for ostomy bags and insulin pumps, can support the users' confidence, identity, and comfort. While most existing solutions prioritize function and concealment, this work aims to reimagine medical device accessories as visible, aesthetic, and personal items that integrate seamlessly into daily life. The main inquiry explored in this thesis is: Is it possible to design accessories for an ostomy bag and an insulin pump that meet the different needs and preferences of two clients while maintaining a consistent design language?

Using a user-centered approach, two clients with distinct conditions were involved throughout the design process: Laura, who lives with a stoma, and Cassandra, who uses an insulin pump for type I diabetes. Their personal experiences, needs, and preferences informed every design decision, from materials and form to wearability and emotional impact. Laura sought a bold, expressive accessory to wear at techno events, while Cassandra prioritized safety and discretion in social settings. The result was two modular leather accessories that combine practical utility with individualized style. Key features include adjustable belts, interchangeable flaps, added pockets, and forms that either highlight or subtly integrate the device.

In addition to the accessories, a complementary clothing collection was created for the Mood-Performance-Tants fashion performance. The garments were designed using repurposed parachute fabric and cord, featuring open areas aligned with the placement of medical devices. Their light, transparent quality symbolizes vulnerability and visibility, reinforcing the thesis's message: medical devices should not be hidden, but acknowledged and respected as part of a person's identity. Adjustable elements also make the garments more inclusive for a variety of body types and physical needs.

The thesis proposes ideas for further development, including expanding the research to a wider group of users to identify shared needs and modular base designs. These would be adjustable to individual preferences through interchangeable components like textures,

colors, or extra features. Collaboration with medical professionals and manufacturers is also suggested, to ensure products meet safety standards while remaining aesthetically and emotionally empowering.

Overall, this project shows how medical accessory design can move beyond necessity into the realm of expressive, inclusive fashion, transforming medical wear into a source of dignity and personal identity.

KASUTATUD ALLIKAD

AB Medical Grupp. (2025). *Jalakott, must*. [WWW]

<https://abmedical.ee/pood/jalakott-must/> (07.04.2025)

AB Medical Grupp. (2025). *Nahast kott, must*. [WWW]

<https://abmedical.ee/pood/nahast-kott-must/> (07.04.2025)

AB Medical Grupp. (2025). *Pumba Tarvikud*. [WWW]

<https://abmedical.ee/tootekategooria/insuliinipumbad/pumba-tarvikud/> (07.04.2025)

AB Medical Grupp. (2025). *Stoomiplaadi vöö*. [WWW]

<https://abmedical.ee/pood/stoomiplaadi-voo/> (07.04.2025)

B. Braun. (s.a). *Convex ostomy bags – a solution for your patients?* [WWW]

<https://www.bbraun.com/en/products-and-solutions/therapies/ostomy-care/convex-ostomy-bags.html> (07.04.2025)

By Destiny Pinto. (2025). *Black ruched ostomy bag cover*. [WWW]

<https://bydestinypinto.com/products/ostomy-bag-cover> (07.04.2025)

By Destiny Pinto. (2025). *Catalog*. [WWW]

<https://bydestinypinto.com/collections/all> (07.04.2025)

By Destiny Pinto. (2025). *White floral lace ostomy bag cover*. [WWW]

https://bydestinypinto.com/products/white-floral-lace-ostomy-bag-cover?pr_prod_strat=jac&pr_rec_id=c49b7c196&pr_rec_pid=9528642437449&pr_ref_pid=9511931183433&pr_seq=uniform (07.04.2025)

EXODOS Copenhagen Leathercraft. (2025). *Insulin Pump Cases*. [WWW]

<https://www.exodoscopenhagen.com/collections/genuine-leather-diabetes-accessories?srltid=AfmBOosGDyk-WgqU-P-Ao71jvCWdCcEbRjXrNJADejvopq8uluadA7x> (07.04.2025)

Interaction Design Foundation (2016). *User Centered Design (UCD)*. [WWW]

[https://www.interaction-design.org/literature/topics/user-centered-design?srltid=AfmBOop8xfC4SjrcvBXIIvgACvehX2qc7322JfIMZDkCFs1LHffIV8fT#what_is_user_centered_design_\(ucd\)?-0](https://www.interaction-design.org/literature/topics/user-centered-design?srltid=AfmBOop8xfC4SjrcvBXIIvgACvehX2qc7322JfIMZDkCFs1LHffIV8fT#what_is_user_centered_design_(ucd)?-0) (07.04.2025)

Linus Medical OÜ. (2024). *Mis on stoom ja erinevad stoomi tüübid?* [WWW]

<https://www.linusmedical.ee/mis-on-stoom-ja-erinevad-stoomi-tuubid-elustoomiga-ee/> (07.04.2025)

Linus Medical OÜ. (2024). *Urostoom*. [WWW]
<https://www.stoom.ee/urostoom/> (07.04.2025)

Medtronic. (2025). *Adult SPIbelt™ Waist Pouch*. [WWW]
<https://www.diabetes.shop/belts-pouches/spibelt/adultspibelt> (07.04.2025)

Medtronic. (2025). *Belts and Pouches*. [WWW]
<https://www.diabetes.shop/belts-pouches> (07.04.2025)

Medtronic. (2025). *Cases and Skins*. [WWW] <https://www.diabetes.shop/cases-skins>
(07.04.2025)

Medtronic. (2025). *Waist Pouch, Black*. [WWW]
<https://www.diabetes.shop/belts-pouches/waist-pouch/waist-pouch-bk> (07.04.2025)

Ostomysecrets. (2025). *Illusion thong*. [WWW]
<https://www.ostomysecrets.com/collections/women-panties/products/illusion-thong>
(07.04.2025)

Ostomysecrets. (2025). *Ostomysecrets*. [WWW]
<https://www.ostomysecrets.com/> (07.04.2025)

Ostomysecrets. (2025). *Women*. [WWW]
<https://www.ostomysecrets.com/collections/womens> (07.04.2025)

Ostomysecrets. (2025). *Women's ostomy wraps*. [WWW]
<https://www.ostomysecrets.com/collections/womens-wraps> (07.04.2025)

Ostomysecrets. (2025). *Women's swim bottom*. [WWW]
<https://www.ostomysecrets.com/collections/womens-swim/products/womens-swim-bottom>
(07.04.2025)

Ostomysecrets. (2025). *Women. Full coverage panty*. [WWW]
<https://www.ostomysecrets.com/collections/womens> (07.04.2025)

SIIL Ostomy. (s.a). *Ostomy Wrap Mia* [WWW]
<https://www.siilostomy.com/en/ostomy-wraps-siil-ostomy-mia/> (07.04.2025)

Spoonie Threads. (2025). *Elastic Ostomy Bag Cover*. [WWW]
<https://spooniethreads.com/en-int/products/elastic-ostomy-bag-cover> (07.04.2025)

Spoonie Threads. (2025). *TanSolid Double Pocket Belt, Zipper Pack* [WWW]
<https://spooniethreads.com/en-int/products/tan-double-pocket-belt-carries-t1d-insulin-pump-glucose-monitor-smartphone-accessories-epipen-medical-devices> (07.04.2025)

Stealth Belt. (2025). *Featured Products*. [WWW]

<https://stealthbelt.org/> (07.04.2025)

Stealth Belt. (2025) *Stealth Belt Slip-On Horizontal (Large Sizes)*. [WWW]

<https://stealthbelt.org/products/stealth-belt-slip-on-horizontal-large> (07.04.2025)

Tartu Ülikooli Kliinikum. (2024). *Stoomihooldus*. [WWW]

<https://www.kliinikum.ee/patsiendiinfo-andmebaas/stoomihooldus/> (07.04.2025)

Tartu Ülikooli Kliinikum. (s.a). *Diabeet*. [WWW]

<https://www.kliinikum.ee/diabeet/diabeet/> (07.04.2025)

Tartu Ülikooli Kliinikum. (s.a). *Insuliinipump*. [WWW]

<https://www.kliinikum.ee/diabeet/diabeet/insuliinipump/> (07.04.2025)

Tartu Ülikooli Kliinikum. (s.a). *Pidev glükoosimonitooring*. [WWW]

<https://www.kliinikum.ee/diabeet/diabeet/glukoosisensorid/> (07.04.2025)

LISAD

LISA 1. Esialgne *moodboard* Laurale

LISA 2. Esialgne *moodboard* Cassandrale

LISA 3. Küsitlus

Mina olen Regita Lepla, neljanda kursuse nahadisaini tudeng Kõrgemas Kunstikoolis Pallas. Minu lõputöö teemaks on “Nahast aksessuaarid meditsiinilistele tarvikutele ja seadmetele”.

Töö eesmärk on luua nahast aksessuaarid stoomikotile ja insuliinipumbale. Lähtudes kasutajakesksest disainiprotsessist, töotan välja personaalsed lahendused, mis mitte ainult ei kata meditsiiniseadmeid, vaid muudavad need ka esteetiliselt atraktiivseks ning mugavamaks kanda. Samuti toon oma tööga tähelepanu vähemusele suunatud ning kaasavale disainile.

Oleksin tänulik, kui leiaksite aega vastata minu küsimustele, nii on mul võimalik pakkuda personaalseid lahendusi. Teie vastused aitavad mul kujundada aksessuaare, mis ei ole ainult praktilised, vaid ka isikupärased ja Teie soovidele vastavad. Kogu küsitluse käigus kogutud teavet kasutan ainult oma lõputöö arendamiseks ning kasutan töös Teile viidates pseudonüümi.

On sul endal ettepanek pseudonüümiks?

1. Millal said diagnoosi ja kas see mõjutas sinu enesekindlust? Kui jah, siis kuidas?

Vastus:

2. Kuidas on haigus mõjutanud sinu riietumist?

Vastus:

3. Milline on sinu riietusstiil? Kas tunned, et ei saa/taha kanda teatud riideid, sest meditsiiniline seade/tarvik jääks välja paistma?

Vastus:

4. Kas eelistad, et aksessuaar oleks silmapaistev või pigem diskreetne ja sulanduks riietusega?

Vastus:

5. Kas eelistad teatud värve ja materjale? Milliseid? Kas eelistad pigem hõbedaid või kuldseid detaile?

Vastus:

6. Kas eelistad minimalistlikku või maksimalistlikku disani? Kas pigem üks kindel lahendus või rohkem lisafunktsioone? (lisatavad taskud, rakmed, aksessuaarid jms)

Vastus:

7. Kui tihti ja millistes olukordades näeksid ennast meditsiinilistele seadmetele/tarvikutele mõeldud aksessuaari kandmas? (igapäevaselt või teatud olukordades)

Vastus:

8. Millised on koti puhul olulised omadused funktsionaalsuse osas?

Vastus:

9. Kas sul on varasemalt kogemusi teiste lahendustega (nt vöökotid, kõhukotid, muud spetsiaalsed aksessuaarid) ja mis sulle nende puhul meeldis või ei meeldinud? Kas eelistad, et kott oleks kehale lähedal ja liibuv või võiks see olla veidi vabam?

Vastus:

10. Kas oled tundlik teatud materjalide suhtes? (nt metall, nahk)

Vastus:

11. Muu oluline info, kui tunned, et midagi jäi küsimata või soovid lisada veel oma ideid/soove.

Vastus:

LISA 4. Küsimused ja vastused – Laura

Mina olen Regita Lepla, neljanda kursuse nahadisaini tudeng Kõrgemas Kunstikoolis Pallas. Minu lõputöö teemaks on “Nahast aksessuaarid meditsiinilistele tarvikutele ja seadmetele”.

Töö eesmärk on luua nahast aksessuaarid stoomikotile ja insuliinipumbale. Lähtudes kasutajakesksest disainiprotsessist, töotan välja personaalsed lahendused, mis mitte ainult ei kata meditsiiniseadmeid, vaid muudavad need ka esteetiliselt atraktiivseks ning mugavamaks kanda. Samuti toon oma tööga tähelepanu vähemusele suunatud ning kaasavale disainile.

Oleksin tänulik, kui leiaksite aega vastata minu küsimustele, nii on mul võimalik pakkuda personaalseid lahendusi. Teie vastused aitavad mul kujundada aksessuaare, mis ei ole ainult praktilised, vaid ka isikupärased ja Teie soovidele vastavad. Kogu küsitluse käigus kogutud teavet kasutan ainult oma lõputöö arendamiseks ning kasutan töös Teile viidates pseudonüümi.

On sul endal ettepanek pseudonüümiks?

Laura

1. Millal said diagnoosi ja kas see mõjutas sinu enesekindlust? Kui jah, siis kuidas?

Vastus: Minu tugevamad seedeprobleemid algasid 2023. aasta veebruaris, paar kuud käisin erinevatel uuringutel ja aprilliks oli selge, et mul on haavandiline koliit. Too aeg ma isegi väga palju ei muretsenud, sest arstid kinnitasid, et ravimeid, millega haigust kontrolli all hoida, on väga palju erinevaid. Mu sümptomid paraku aina süvensid ja läksin üha kangemate ravimite peale. Suve teiseks pooleks olin haigusest nii läbi, et veetsin augustist ja septembrist pool aega haiglas. Seal võtsime vastu otsuse, et tuleb teha operatsioon ja haige sool välja lõigata - haigus ei allu ravile.

Iga kord, kui stoom haiglas olles jutuks tuli, läksid mul silmad niiskeks ja klomp tuli kurku. Ma ei suutnud ennast, 22-aastast tüdrukut ette kujutada mingisugust kakakotti kandmas. Kuidas ma niiviisi rannas ujun, peol tantsin ja ilusa kutiga deidile lähen? Opini

oli poolteist kuud ja ma tõesti lootsin, et viimane ravim siiski hakkab mõju avaldama. Ma olin nii nõrk, et ma ei jaksanud ise poes käia ja kodus tolmu imeda. Ma tegin töökoosolekuid päevaravi voodist, samal ajal vereülekannet saades. Õhtuti istusin diivanil ja nutsin, haletsesin ennast. Teadmatus uue elustiili ees oli kohutav ja ma lihtsalt ei suutnud mitte kuidagi ette kujutada, kuidas ma küll kvaliteetset elu edasi elan.

2. Kuidas on haigus mõjutanud sinu riietumist?

Vastus: Enamus mu riietest õnneks olid sellised, et sain neid pärast oppi järk-järgult uuesti kandma hakata. Seelikud ja püksid olid kõik piisavalt kõrge pihaga, et värvel ei jooksnud kuidagi stoomi või poole stoomikoti pealt, vaid ilusti koti kohalt.

Mulle meeldis varem kanda liibuvaid kleite, ja nende kandmist ma vältisin kõige rohkem. Aga umbes 10 kuud pärast oppi julgesin juba uuesti liibuva kleidi selga panna ning maailm ei saanudki läbi. Ja ma nägin väga kena välja. Seega umbes aasta ajaga harjusin ma stoomikotiga ära niiviisi, et see ei piira kuidagi mu riietumisvalikuid.

Ma vist ei ole teksapükse kordagi kandnud stoomikotiga, aga see ei ole ka osa mu stiilist.

3. Milline on sinu riietusstiil? Kas tunned, et ei saa/taha kanda teatud riideid, sest meditsiiniline seade/tarvik jääks välja paistma?

Vastus: Minu igapäevases stiilis on kaks peamist joont - klassikalised lõiked ja neutraalsed toonid ning erksad värvid ja huvitavad materjalid. Neid kahte kombineerin pidevalt omavahel tööl ja koolis käimiseks. Mulle näiteks meeldivad väga viigipüksid, aga ka lühikesed värvilised seelikud. Nii et kaks üsnagi vastakat stiili saavad minu riidekapis kokku.

Kuidagi on sattunud nii, et mul on palju pikki kleite, mis on tihedalt ümber keha. Osad neist on sellisest materjalist, et kui mul stoomikott natukenegi täitub, siis on seda kohe kleidi alt aru saada. Neid kleite kannan ma nüüd tavapärasemast vähem ja kui ma neid kannan, siis käib sellega kaasas pidev mõtlemine ja kontrollimine, et kui täis kott juba on ja kas peaks minema seda juba tühjendama.

Ma olen varasemalt harjunud kandma pigem kõrge pihaga pükse ja seelikuid, mis tegi mu elu pärast oppi lihtsamaks, sest kott jäi kenasti peitu ja ma ei pidanud tegema suuri muudatusi oma garderoobi. Nüüd on mulle hakanud meeldima ka madalama lõikega riided, just seelikud, ja neid ei ole ma tegelikult kordagi kandnud ega julgenud midagi osta või proovida. Kui stoomikott on värskest vahetatud ja kenasti tühi, siis ma võib-olla julgeks

seda isegi rohkem paljastada, olen paar korda rannas käinud nii selliste bikiinidega, kust kott täielikult välja jääb. Aga kui ma olen seda juba nt päev-kaks kandnud, siis kott ja plaat mõlemad on veidi kulunud ja ei näe nii kena välja, ja kui kott veidi täitunud on, siis on lihtsalt väga ebamugav seda paljastada. Ja niiviisi on mul suurem hirm, et see jääb kuhugi kinni või juhtub midagi, mille tõttu kogu sisu kotist välja tuleb. See on mul üleüldse koti kandmise juures kõige suurem hirm.

4. Kas eelistad, et aksessuaar oleks silmapaistev või pigem diskreetne ja sulanduks riietusega?

Vastus: Selliseid aksessuaaride lahendusi, mis aitavad stoomikotti varjata, on juba päris palju erinevaid, topeltkangaga ujumisriided ja aluspesu, kuhu vahele kott ära peita jne. On olemas ka mingi nõ lõbusad kotid, värviliste mustritega jne, aga need näevad välja üsna lapsikud ja odavad.

Ma tunnen puudust aksessuaarist, mis aitaks mu seisundit esile tuua (oleks silmapaistev), aga oleks ikkagi stiilne ning kvaliteetne.

5. Kas eelistad teatud värve ja materjale? Milliseid? Kas eelistad pigem hõbedaid või kuldseid detaile?

Vastus: Stoomikotile ei tehta peaaegu üldse nahast aksessuaare, seetõttu tahaks ma, et mulle loodud eridisain oleks nahast, hõbedaste detailidega. Naha värv võiks olla must või nt must mingi mustriga, et see oleks piisavalt universaalne erinevate *outfit*-idega kandmiseks.

6. Kas eelistad minimalistlikku või maksimalistlikku disani? Kas pigem üks kindel lahendus või rohkem lisafunktsioone? (lisatavad taskud, rakmed, aksessuaarid jms)

Vastus: Mulle meeldiks pigem minimalistlik disain ja selline toode, mida on võimalik mitut eri viisi kanda - eraldi külge pandavad rakmed ja ketid oleks väga lahe.

7. Kui tihti ja millistes olukordades näeksid ennast meditsiinilistele seadmetele/tarvikutele mõeldud aksessuaari kandmas? (igapäevaselt või teatud olukordades)

Vastus: Mida silmapaistvam see aksessuaar, seda rohkem ma ikkagi valiksin olukorda, kus seda kanda. Üks kindel koht, kuhu see ideaalselt sobiks, oleksid *techno rave*-d. Nendel üritustel on põhirõhk autentsel identiteedil, puudub absoluutselt igasugune hukkamõist ja kõik saavad end väljendada nii vabalt ja julgelt kui hing ihkab. Mulle väga meeldib *techno*-kultuur ning esimesed kandmised teeksin just sellises keskkonnas.

Sellise silmapaistva aksessuaari kandmine jälle uus etapp minu elus stoomiga, aga arvestades, kuidas ma ajaga kogu aeg enesekindlamaks muutun, julgen ma tõenäoliselt seda aksessuaari tulevikus kanda ka muudel üritustel. Aga päris igapäevaseks töö- ja poes käimise kotiks ma seda ei taha.

8. Millised on koti puhul olulised omadused funktsionaalsuse osas?

Vastus: Kõige olulisem on, et mul oleks võimalik kotti vajadusel tühjendada, selle jaoks peaks aksessuaar kas lihtsalt pealt ära käima või olema allosas ava, kust päris stoomikott välja tuleb ja saan seda tühjendada nagu tavaliselt.

9. Kas sul on varasemalt kogemusi teiste lahendustega (nt vöökotid, kõhukotid, muud spetsiaalsed aksessuaarid) ja mis sulle nende puhul meeldis või ei meeldinud? Kas eelistad, et kott oleks kehale lähedal ja liibuv või võiks see olla veidi vabam?

Vastus: Ma olen kasutanud kõige lihtsamat *ostomy bandage*-t, mis on enam-vähem nahatooni topektangast asi, mis aitab stoomikotti natuke toetada ja varjata. Ma kasutasin seda pärast esimest operatsiooni päris palju, kui uuesti kodust väljas hakkasin käima, aga kuna see on ikkagi lisa riie, mis pükste/seeliku all ruumi võtab, siis mingi hetk lõpetasin selle kandmise, sest ma ei tundnud enam nõ hirmu “mis sellest kotist küll saab”. Midagi ei saa, see lihtsalt on riiete all ja ei lähe sealt ise niisama mitte kuhugi ära.

Ma tahaks, et kott ise oleks tihedalt ümber keha, sest see lisab palju turvatunnet, aga see võib kindlasti olla natuke bulky oma disainilt, sest mul ei ole plaanis seda riiete all varjama hakata. Samas kuna mul on endiselt probleeme puhitusega ja sõltuvalt tsükli faasist on keha natuke erinev, võiks aksessuaar olla kergesti reguleeritav (vöökohast), et ma saaksin seda kanda sõltumata sellest, kui punnis või sile mu kõht parasjagu otsustab olla.

10. Kas oled tundlik teatud materjalide suhtes? (nt metall, nahk)

Vastus: Ei ole :)

11. Muu oluline info, kui tunned, et midagi jäi küsimata või soovid lisada veel oma ideid/soove.

Vastus:

LISA 5. Küsimused ja vastused – Cassandra

Mina olen Regita Lepla, neljanda kursuse nahadisaini tudeng Kõrgemas Kunstikoolis Pallas. Minu lõputöö teemaks on “Nahast aksessuaarid meditsiinilistele tarvikutele ja seadmetele”.

Töö eesmärk on luua nahast aksessuaarid stoomikotile ja insuliinipumbale. Lähtudes kasutajakesksest disainiprotsessist, töotan välja personaalsed lahendused, mis mitte ainult ei kata meditsiiniseadmeid, vaid muudavad need ka välimuse poolest atraktiivseks ning mugavamaks kanda. Samuti toon oma tööga tähelepanu vähemusele suunatud ning kaasavale disainile.

Oleksin tänulik, kui leiaksite aega vastata minu küsimustele, nii on mul võimalik pakkuda personaalseid lahendusi. Teie vastused aitavad mul kujundada aksessuaare, mis ei ole ainult praktilised, vaid ka isikupärased ja Teie soovidele vastavad. Kogu küsitluse käigus kogutud teavet kasutan ainult oma lõputöö arendamiseks ning kasutan töös Teile viidates pseudonüümi.

On sul endal ettepanek pseudonüümiks?

Cassandra

1. Millal said diagnoosi ja kas see mõjutas sinu enesekindlust? Kui jah, siis kuidas?

Vastus: Esimese tüübi diabeedi diagnoosi sain kui olin nelja aastane. Ma ei osanud tol ajal lapsena ette kujutada kui suurt rolli tegelikult diabeet minu elus omama hakkab. Teismeeas, kui sain endale esimese insuliinipumba, tundsin kõige enam, et haigus mõjutab minu enesekindlust. Mulle ei meeldinud mõte sellest, et pean terve oma elu vööpeal kandma mingisugust aparaati, mis minu silmis ei näinud just kõige ilusam välja ning oli kõigile alati nähtav. Tundsin end pidevalt ebamugavalt ning tihti oli mul isegi piinlik. Eriti siis, kui tunti huvi, et mis asjandus see täpsemalt mul küljes kogu aeg on. Tähelepanu, mis kaasnes insuliinipumbaga muutis minu jaoks pumba kandmise vastumeelseks. Sellest tulenevalt pidin ma harjuma pideva ebamugavustundega. Ajapikku hakkas küll pidev tähelepanu hääbuma, kuid tunne, et insuliinipumba olemasolu minu vöökohal muudab kogu minu riietuse koledaks, ei kadunud.

2. Kuidas on haigus mõjutanud sinu riietumist?

Vastus: Kui ma endale riideid soetan, keskendun ma esmalt sellele, et riideese kataks minu meditsiinilise seadme täies ulatuses. Teine asi, millele tähelepanu pööran on kindlasti see, et kas insuliinipump ja riideese lähevad omavahel kokku või mitte. Kui ma soovin kanda näiteks lühikese lõikega pusa, pööran ma alati tähelepanu sellele, et riideeseme värv ja insuliinipump läheksid oma vahel kokku. Tänu sellele on minu garderoobi sisu muutunud aastate jooksul väga üksluseks. Palju on musta ja valget värvi ning riided, mida kannan, on suures osas kas pikad või lohvakad. Kannan aina rohkem dressipluuse ja bleisereid ning neid juhul, kui T-särk või pluus on liialt lühike, et insuliinipumpa katta. Aastate jooksul olen hakanud endale soetama pükse, mis on kõrge pihaga. Seda seetõttu, et püksid ei avaldaks survet ega jääks kõhu peal olevale kanüüli piirkonnale. Kleite kannan ma harva ning esimene valik on alati teksapüksid. Kui ma tahan kanda kleiti, pean ma sinna alla eraldi liibuvad lühikesed püksid panema. Selline lahendus annab mulle võimaluse insuliinipumba kinnitada klambri abil kleidi alla, kuid seda ainult siis, kui kleit on piisavalt paksust materjalist, et insuliinipump paistma ei jääks.

3. Milline on sinu riietusstiil? Kas tunnend, et ei saa/taha kanda teatud riideid, sest meditsiiniline seade/tarvik jääks välja paistma?

Vastus: Insuliinipumba tõttu eelistan ma kanda pikemaid kampsuneid või pusasid, et need kataksid vöökohal istuva insuliinipumba. Lühikesi pusasi kannan ma pigem harva. Minu klassikaline riietusstiil on kas teksapüksid või dressipüksid koos mõne lihtsa kampsuni, pusa või T-särgiga, mis on oversized lõikega ja enamasti kas musta või valget värvi. Ma ei ole saanud kanda kuni tänase päevani teatud riideesemeid nii, et minu meditsiiniline seade ei jääks välja paistma. Mulle meeldivad kui riided lähevad ühel või teisel moel omavahel kokku. Tänapäeval on diabeetikutele pakutavad insuliinipumbad enamasti musta värvi, nii ka minul. Selle tõttu ei taha ma kanda näiteks erksates toonides seelikut, sest minu meditsiiniline seade tõmbab oma robustse välimusega liigset tähelepanu ja rikub kogu välimust. Eriti siis kui peaksin kandma seelikut mõnel üritusel. Ümber keha istuvatest seelikute kandmisest olen ma juba ammu loobunud, sest seal jääb insuliinipump veegi kergemini silma. Samuti ei saa ma suvisel ajal kanda lühikesi pluuse ilma, et ma pluusile veel midagi eraldi peale ei paneks.

4. Kas eelistad, et aksessuaar oleks silmapaistev või pigem diskreetne ja sulanduks riietusega?

Vastus: Aksessuaar võiks olla pigem diskreetne ja sulanduda ülejäänud riietusega ühte.

5. Kas eelistad teatud värve ja materjale? Milliseid? Kas eelistad pigem hõbedaid või kuldseid detaile?

Vastus: Eelistan musta, pruuni või beeži värvi ning materjali eelistusi ei ole. Kuna kannan ise ainult hõbedaid aksessuaare, sooviksin, et ka meditsiinilisele seadmele mõeldud aksessuaar oleks hõbedaste detailidega.

6. Kas eelistad minimalistlikku või maksimalistlikku disani? Kas pigem üks kindel lahendus või rohkem lisafunktsioone? (lisatavad taskud, rakmed, aksessuaarid jms)

Vastus: Eelistan pigem minimalistlikku disaini, kuid samal ajal võiks meditsiinilise seadme aksessuaaril kindlasti olla erinevaid lisafunktsioone, et saaks soovi korral veel sinna juurde lisada näiteks erinevaid ehteid, kette ja vidinaid, et muuta vastavalt soovile aksessuaar silmapaistvamaks või riietusega ühtsemaks. Samuti võiks aksessuaaril olla ka lisatava tasku funktsioon. Nii saan lihtsasti kaasas kanda ka enda glükomeetrit ja/või glükoositropse.

7. Kui tihti ja millistes olukordades näeksid ennast meditsiinilistele seadmetele/tarvikutele mõeldud aksessuaari kandmas? (igapäevaselt või teatud olukordades)

Vastus: Mina näen ennast meditsiinilisele seadmele mõeldud aksessuaari kandmas just siis, kui käin rahvarohketes kohtades ehk erinevatel üritustel, pidustustel, kokku saamistel või sõbrannadega välja minnes. Rahvarohketes kohtades käies pean alati insuliinipumba küljest võtma, olenemata sellest, kas insuliinipump on riide all peidus või mitte. Seda mitte ainult sellepärast, et insuliinipumba nähtavust varjata, vaid ka selle tõttu, et keegi sinna kogemata pihta ei läheks või millegagi infusioonikomplekti külge kinni ei jääks. Sama kehtib ka pidudel või kontsertidel käimisega, kus on suur hulk rahvast tihedalt koos. Meditsiinilisele seadmele mõeldud aksessuaar annaks mulle võimaluse tunda ennast

sellistes olukordades ohutumalt ja palju enesekindlamalt kui insuliinipumpa pidevalt erinevate riiete alla varjates.

8. Millised on koti puhul olulised omadused funktsionaalsuse osas?

Vastus: Kindlasti on oluline see, et meditsiinilisele seadmele mõeldud aksessuaar kataks insuliinipumba täies ulatuses. Vajaduse tekkides peaks aksessuaar pakkuma võimalust insuliinipumbale lihtsalt ligi pääseda. Oluline on ka see, et saaks kaetud insuliinipumba küljest jooksev reservuaari voolik. See tähendab, et kotil võiks olla lahendus reservuaari vooliku peitmiseks nii, et see ei jääks kusagilt paistma ega välja rippuma. Hea oleks ka see, kui aksessuaari paigaldamiseks ei peaks voolikut keha ega pumba küljest eemaldama.

9. Kas sul on varasemalt kogemusi teiste lahendustega (nt vöökotid, kõhukotid, muud spetsiaalsed aksessuaarid) ja mis sulle nende puhul meeldis või ei meeldinud? Kas eelistad, et kott oleks kehale lähedal ja liibuv või võiks see olla veidi vabam?

Vastus: Nii kunagised kui ka praegused pumbakotid ei ole minu silmis kunagi atraktiivsed välja näinud. Vähemalt mitte nii atraktiivsed, et saaksin insuliinipumpa kanda enesekindlalt iga riidetusega. Samuti leian ma, et insuliinipumba aksessuaaridel jääb kasutajakesksest disainist vajaka. Selle tõttu olen ka loobunud spetsiaalselt insuliinipumba jaoks mõeldud vöökoti kasutamisest ning kinnitan insuliinipumba klambri abil lihtsalt vöökohale või võimalusel taskusse. Mul on kogemusi kolme erineva insuliinipumba jaoks mõeldud aksessuaariga. Minu kõige esimene insuliinipumba aksessuaar oli musta värvi nahast klapiga vertikaalne tasku, mille sai tasku küljes oleva klambri abil vöökohale kinnitada. Sellise aksessuaari puhul ei meeldinud mulle see, et insuliinipump jäi pükstel täpselt samamoodi nagu ilma taskuta. Insuliinipump oli küll spetsiaalselt sellele välja mõeldud taskus, kuid reservuaari otsa koos voolikuga see ei katnud. Järgmised kaks aksessuaari olid horisontaalsed vöökotid. Mõlema vöökoti rihm, mis ümber vöökoha istus, oli kummist ning kulus väga kiiresti. Pidin pidevalt kummi pikkust reguleerima kuni ühel hetkel oli see nii kulunud, et vöökott ei hoidnud enam ilusti end ümber keha ja vajus pidevalt alla. Teiseks miinuseks oli see, et mõlemad vöökotid olid lukuga, mis tähendas seda, et eraldi avaust reservuaari vooliku jaoks seal ei olnud. Ainuke viis oli lukk piisavalt lahti jätta, et voolik saaks sealt vabalt välja joosta. Samuti venisid mõlema vöökoti

materjalid üsna ruttu läbi. Mina eelistan sellist vöökotti, mis hoiab end kindlalt ümber minu vöökoha, kuid ei ole ka liialt liibuv, et aksessuaari oleks samal ajal võimalikult mugav kanda.

10. Kas oled tundlik teatud materjalide suhtes? (nt metall, nahk)

Vastus: Ei ole tundlik.

11. Muu oluline info, kui tunned, et midagi jäi küsimata või soovid lisada veel oma ideid/soove.

Vastus:

LISA 6. Tagasiside küsitlus

Loodan, et oled jõudnud aksessuaari veidi kanda ja katsetada. Oleksin tänulik, kui leiaksid veidi aega vastata minu küsimustele, et saaksin Sinu tagasiside järgi toodet veel paremaks muuta.

1. Kui lihtne oli aksessuaari paigaldada ja eemaldada?

Vastus

2. Kas aksessuaar püsis kindlalt paigal ka liikumise ja tegevuste ajal?

Vastus:

3. Kas midagi segas sind selle kandmisel?

Vastus:

4. Kas sul oli lihtne enda abivahendile vajadusel ligi pääseda?

Vastus:

5. Kas rihma reguleeritavus oli piisav?

Vastus:

6. Kuidas hindad toote välimust ja disaini? Kas sooviksid selle osas muudatusi?

Vastus:

7. Kas ja kuidas muutis toode sinu tavapärast käitumist?

Vastus:

8. Muu oluline info, kui tunned, et midagi jäi küsimata või soovid lisada veel oma ideid/soove.

Vastus:

LISA 7. Laura vastused tagasiside küsitlusele

Loodan, et oled jõudnud aksessuaari veidi kanda ja katsetada. Oleksin tänulik, kui leiaksid veidi aega vastata minu küsimustele, et saaksin Sinu tagasiside järgi toodet veel paremaks muuta.

1. Kui lihtne oli aksessuaari paigaldada ja eemaldada?

Vastus: Natuke pidin stoomikotti kohendama nahast koti sees, aga üldiselt lihtne. 8/10

2. Kas aksessuaar püsis kindlalt paigal ka liikumise ja tegevuste ajal?

Vastus: Jaa, kuigi ma kahjuks ei saanud käia ühelgi väga intensiivset liikumist nõudval üritusel.

3. Kas midagi segas sind selle kandmisel?

Vastus: Kott oli natuke liiga suur (mõlemas suunas), pikkuse tõttu oli alguses natuke veider istuda.

4. Kas sul oli lihtne enda abivahendile vajadusel ligi pääseda?

Vastus: Jaa! 10/10 kogemus.

5. Kas rihma reguleeritavus oli piisav?

Vastus: Tahaks tihedamalt auke.

6. Kuidas hindad toote välimust ja disaini? Kas sooviksid selle osas muudatusi?

Vastus: Üldiselt väga ilus. Tahaks veel rohkem kette ja vb veel mingeid metall detaile lisada. Portfooliot vaadates jäi mulle silma kott “Crooked”, mulle meeldis selle nurgelisus ja seda võiks ka stoomikotti aksessuaari sisse tuua.

7. Kas ja kuidas muutis toode sinu tavapärast käitumist?

Vastus: See kott toetas megahästi stoomikotti, ma ei pannud üldse tähele, kui kott hakkas natuke täituma (see on positiivne asi, kui ma ei pea muretsema selle pärast kogu aeg).

8. Muu oluline info, kui tunned, et midagi jäi küsimata või soovid lisada veel oma ideid/soove.

Vastus: Keegi ei küsinud, et mis kott see on selline - tahaks natuke rohkem ikkagi, et oleks aru saada, et tegu võib olla meditsiiniseadmega. Aksessuaari kuju võiks olla veel sarnasem stoomikotti kujule ehk ovaalsem.

LISA 8. Cassandra vastused tagasiside küsitlusele

Loodan, et oled jõudnud aksessuaari veidi kanda ja katsetada. Oleksin tänulik, kui leiaksid veidi aega vastata minu küsimustele, et saaksin Sinu tagasiside järgi toodet veel paremaks muuta.

1. Kui lihtne oli aksessuaari paigaldada ja eemaldada?

Vastus: Aksessuaari on väga mugav ja lihtne paigaldada ja eemaldada. Mulle meeldib ka see, et võõd on võimalik soovi korral väiksemaks ja suuremaks reguleerida.

2. Kas aksessuaar püsis kindlalt paigal ka liikumise ja tegevuste ajal?

Vastus: Aksessuaar püsis erinevate tegevuste ajal kindlalt omal kohal ega liikunud või vajunud ära. Samuti oli aksessuaari mugav kanda ka istudes.

3. Kas midagi segas sind selle kandmisel?

Vastus: Ei seganud.

4. Kas sul oli lihtne enda abivahendile vajadusel ligi pääseda?

Vastus: Tarvikut katva osa keskmine neet jääb veidi ette kui insuliinipumpa välja võtta. Muidu oli abivahendile ligi pääsemine lihtne. Aksessuaar kattis ära kogu vajaliku osa, kuid samal ajal tagas ka kiire ligipääsetavuse.

5. Kas rihma reguleeritavus oli piisav?

Vastus: Jah, rihma reguleeritavus oli piisav.

6. Kuidas hindad toote välimust ja disaini? Kas sooviksid selle osas muudatusi?

Vastus: Aksessuaari disain on väga praktiline ja välimus on kaunis, kuid portfooliot nähes jäi mulle silma kott “fama”, millel oli kasutatud põimtehnikat. Võimalusel sooviks selle meditsiinitarviku aksessuaari disaini sisse tuua.

7. Kas ja kuidas muutis toode sinu tavapärast käitumist?

Vastus: Tarviku aksessuaar muutis mind kindlasti enesekindlamaks. Ma sain kanda lühikesi pusasid ja kampsuneid, end samal ajal hästi tundes. Samuti ei pidanud ma särki peale alati dressipluusi panema, et katta insuliinipump. Aksessuaar andis mulle juurde turvatunnet ning ma ei pidanud pidevalt muretsema selle pärast, et insuliinipump oleks nähtaval. Teadsin, et meditsiinitarvik on kindlalt selle jaoks disainitud võõkotis ning kaitstud erinevate välistegurite eest.

8. Muu oluline info, kui tunned, et midagi jäi küsimata või soovid lisada veel oma ideid/soove.

Vastus:

LISA 9. Fotod

Fotod: Kaimar Tauri Tamm

Fotod: Kaimar Tauri Tamm

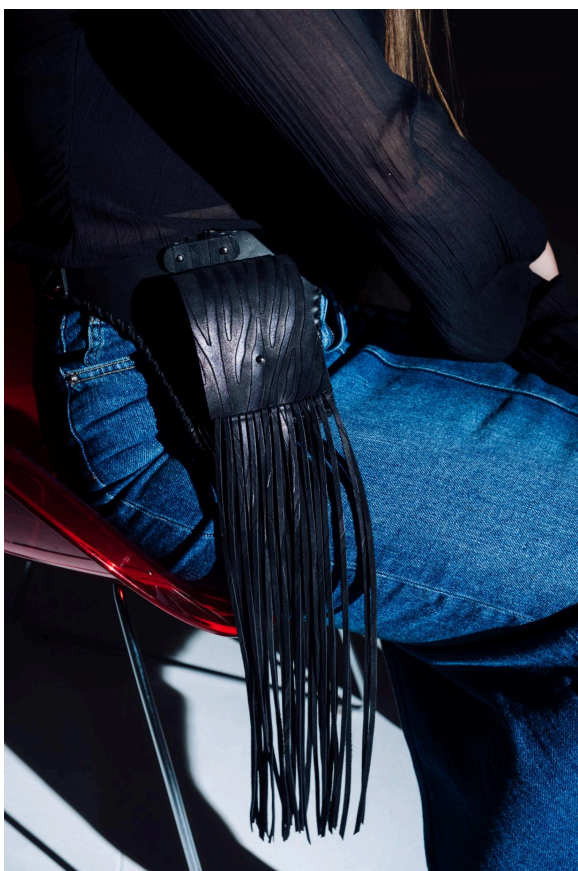
Fotod: Kaimar Tauri Tamm

Fotod: Kaimar Tauri Tamm

Fotod: Kaimar Tauri Tamm

Fotod: Kaimar Tauri Tamm